

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 27-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG),
27-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P. NEGYED
ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. ÉVENTE 26 PENGÓ
KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESÉ
EGYES SZÁM 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR

XI. ÉVFOLYAM, 149. SZÁM

DEBRECEN, 1934 JULIUS 6., PÉNTEK

ÁRA: 10. FILLÉR.

Baltazár esete

A városi közigazgatási bizottság ülésén Baltazár Dezső püspök igen érdekesen adta elő mélyenszántó beszédében, hogy a legutóbbi jövedelem és vagyonadókiivetésnél milyen lehetetlen alapon állították össze az ő jövedelmét.

Ha ez az eset egymagában állna, talán nem is foglalkoznánk ezen a helyen vele, mert hiszen bizonyosra vesszük, hogy Baltazár Dezső el fogja tudni intézni a vele szemben lehetetlen alapon megállapított jövedelem- és vagyonadó ügyét. De kezünkben van egy másik ugyanilyen jövedelemadóról és vagyonadóról szóló fizetési meghagyás, ahol talán a Tiszántul legrosszabb homokbirtokára, amelynek nagy része nem is dombokból, hanem homokhegyekből áll, hasonló módon állapítják meg az adóalapot holdankint 8.7 mm. rosztermést véve alapul. Csak így tovább odadobva hat hold bérbeadott föld jövedelme után állapítanak meg adót, dacára, hogy az illetőnek az adóvállomásban és a tényleges állapotok szerint is egyetlen egy négyszögölnyi bérbeadott földje sincs. Az erdő után is megállapítanak 20 pengő holdankinti tiszta jövedelmet, egy olyan erdő után, amely pár évvel ezelőtt lett telepítve, még be sem állott és a folytonos pótlásokkal a földtulajdonosnak évről évre kiadásai vannak. A jövedelem és vagyonadó megállapító hatóság már ebből az erdőből is jövedelmet lát és olyan hozamot állapít meg ezeken a homokdombokon, amelyek talán az utolsó ezer évben sem fordultak ott elő.

A hozzánk érkezett panaszok azt mutatják, hogy itt nem egyes esetekről, hanem szabályról van szó, itt a föld hozamára olyan kulcsot állapítanak meg egyre-másra, tekintet nélkül arra, hogy mi a birtoknak a hozama, hogy a sok vész után, ha gyorsan intézkedés nem történik, ez a vagyon és jövedelemadókiivetés egy újabb csapás lehet itt Hajdu vármegye gazdaközönségére.

Örömmel hallottuk báró Vay László főispánnak azt a kijelentését, hogy ő ismeri a kormánynek az intencióit minden tekintetben, ismeri a pénzügyminiszter urnak is az intencióit és az a törekvés különösen a tiszántuli gazdákkal szemben, hogy adóteljesítés címén a polgárságtól és elsősorban a mezőgazdasággal foglalkozók részéről az adókiivetésnek mindenkor arányban kell állani a lehetőségekkel. Eppen ezért, mert ezek a kivetések nem állanak arányban a lehetőségekkel, azt kell kérnünk a főispán urtól, intézkedjék az iránt, hogy a pénzügyminiszterium részéről ezek az adókiivetések felülvizsgálattal és ha tényleg általánosan lett ez a lehetetlen jövedelem és vagyonadóalapon alkalmazva, akkor hi-

Dréhr Imrét 5 évi fegyházra ílélték, — öngyilkos akart lenni

— Tudósítás a 3-ik oldalon. —

Nagy vita a városi közgyűlésen a gazdasági helyzet orvoslására vonatkozó két indítvány körül

Órák hosszat tartó vita után egyesítették a két indítványt -- A szónokok egész sora vázolta az aszálykár által előállott válságos helyzetet

Debrecen város tegnapi rendkívüli közgyűlésének nagy érdeklődéssel kísért tárgya volt a súlyos gazdasági helyzeten való segítés módjaitának a megállapítása. Pár héttel ezelőtt Balogh István tett önálló indítványt erre vonatkozólag és kérte a rendkívüli közgyűlés összehívását. Az aláírók közül néhányan visszavonták aláírásukat az önálló indítványról, így formálisan nem is szerepelt ez az indítvány a közgyűlés előtt.

A Nemzeti Egység Pártja részéről kérelem formájában hozták napirendre a gazdasági helyzeten való segítés kérdését. A vitában az ellenzék szónokai kívánták az újabb indítványt a Balogh István-féle javaslatral való egyesítést. Órákon keresztül tartott kimerítő vita, melyben a súlyos gazdasági helyzet vázolásán kívül erősen szerepel kapott a két indítvány előzményeinek a feltárása.

A helyzet úgy alakult a közgyűlésen, hogy a Balogh-féle indítvány és a Bősörményi által előterjesztett kérelem egyesítésétől nem lehetett eltekinteni. A tárgy komolysága és fontossága szinte megkövetelte, hogy pártszempontok ne legyenek irányadók ennél a tárgynál és végül is a közgyűlés a két

indítvány egybefoglalását mondta ki és a kormányhoz terjesztendő felirat kidolgozását tisztagú bizottságra bízta, amely bizottságban a közgyűlés minden pártja képviselve van.

A közgyűlés eme részéről alábbi tudósításunk számol be:

A Barhou-féle kijelentések vissza utasítása után báró Vay főispán indítványára előrevették a nyolcadik pontot: dr. Bősörményi Béla és társainak kérelme az aszálykár folytán súlyosvá vált gazdasági helyzet orvoslása tárgyában. Ezt a kérelmet magáévá tette az egységspárt, szemben a Balogh István-féle önálló indítvánnyal.

Dr. Bősörményi Béla indokolta meg a kérelmet. Rámutat az aszálykár sulyosságára és az ennek nyomán előállott helyzetre. Debrecen törvényhatóságának is kötelessége, hogy a segítés módjaitáról gondolkodjon. Minden társadalmi osztállyal törődni kell. A gazdák érdekében a vetőmag biztosítását kívánják. Akik a rossz termés következtében nem tudnak kötelezettségüknek eleget tenni, azok részére azt kérik, hogy emiatt ne fenyegetse őket a védelem megszüntetésének veszedelem, továbbá kérik a kamatterhek csökkentését. A kisipar és kiskereskedelem érdekében a hitelakció folytatását és fokozását kívánják. A ház-

tulajdonosok védelmében a háztulajdon sújtó adók mérséklését, a rendkívüli pótlékok mellőzését, mert hisz a háztulajdon 60-70, sőt 80 százalékos közteher sújtja. A téli szükségmunkákról fokozottabban kell gondoskodni. Tulzottnak tartja azt az indítványt, hogy a kormánytól öt milliót kérjenek inségmunkákra. Tavaly 450 ezer pengő volt az inségmunkák szükséglete és 13 ezer embert kellett ellátni. Bármily nehéz a helyzet, mégsem lehet arra számítani, hogy ez a szám megtízszereződjék. Indítványozza a kérelem elfogadását.

Balogh István szólott elsőnek a tárgyról. Utal a mezőgazdaság nehéz helyzetére. Ez a nagy nemzeti tragédia — ugymond — öt-hat esztendeje kezdődött. Nem képzelte, hogy benyújtott önálló indítványa ne találjon általános megértésre. Bizalomteljes légkörre van szükség. Politikai feltékenységnek itt nincs helye, első a fontos gazdasági érdek. Ömaga megsértődöttnek érezhetné magát, hogy önálló indítványa nem ment úgy az utján, ahogy a fontos gazdasági érdek megkövetelné. — ennek ellenére esatlakozik a mostani kérelemhez. Minden elképzelhető indítványt, mely a közön segít, szívesen elfogad. Javasolja: ezt a „kérelmet” esatolják az előbbi indítványhoz, tárgyalják le a szakbizottságok

vatalból történjék intézkedés arra nézve, hogy ezek a kivetések felülvizsgálattal, még pedig olyan hozzáértő tisztviselő által, aki azt is megnézi, hogy valamely birtok milyen kataszteri osztályba van beosztva és ha ebben a tekintetben nem lát tisztán, akkor az adókiivetéshez megidézi az illető adózó polgárt és a tőle beszerzett, vagy a községi előjáróság részéről beszerzett információk alapján ilyen lehetetlen és minden alapot nélkülöző horribilis számokkal nem állapítja meg a terméshozamot olyan birtokokon, amelyen legjobb esetben is legfeljebb három-négy métermázsza terméshozamról lehet szó és a birtok egyrésze mindig ugar.

Itt szeretnénk azt az erőlyességet látni, amelyet más oldalon tapasztalunk, itt, amikor arról van szó, hogy ez a minden sorsesapáson keresztülment gazdatársadalom ne zaklattassék ilyen lehetetlen adókiivetésekkel és ne keserítettessék el a kormány és a pénzügyminiszter intenciója ellenére olyan súlyos adóterhek kirovásával, melyeket a most is súlyos sorsesapás alatt nyögő tiszántuli gazdatársadalom elviselni képtelen. Ebben az ügyben volna szükség miniszteri vizsgálatra, hogy a tiszántuli gazdatársadalom érezné, hogy érdekei védelemre találnak. Figyelembe veendő az, hogy ezeket a fellebbezéseket az egyszerű gazdaember

megszerkeszteni nem tudja, fűhöz-fához szaladgál és a végén mégis olyan adóteher marad rajta, amely terhet elviselni képtelen, ezért volna szükséges, hogy a felülvizsgálat hivatalból eszközöltessék.

Ez a két kiáltó példa, amelyet fellehoztunk és a városban szöltében, hosszában elhangzott panaszok, sirámok, kell, hogy az illetékesek részéről erőlyes intézkedésre vezessenek. Eppen ezért sürgetjük és kérjük azokat a jövedelem és vagyonadókiivetéseket, amelyek az ilyen átlag terméshozammal eszközöltettek és ott, ahol sérelem van, hivatalból történjék ennek az orvoslása.

és aztán hozzák a legközelebbi közgyűlés elé. Bőszörményi szavaira reflektálva kijelenti, hogy öt milliót azért kértek, mert úgy tudják, hogy megfelelő összeg áll a kormánytól rendelkezésre. Ők nemcsak a háztulajdonosokra gondoltak, hanem a szegény munkásrétegekre.

Mikor Balogh István befejezi szavát, hirtelen nagy zaj támadt. Különös párbeszédnek fejlődtek ki.

Hegymegi Kiss Pál: Mi tárgyunk most? Nincs is ez a tárgy előkészítve. Előadói javaslat nélkül kezdjük tárgyalni. (Nagy zaj.)

Dr. József István előadó kijelenti, hogy a mai közgyűlés tárgyalta a Bőszörményi-féle kérelmet. A javaslat az, hogy a kérelem szellemében tegyenek felterjesztést a kormányhoz, az inségakció irányítására pedig öttuó pártközi bizottságot delegáljanak, mely megálapítaná azokat a közmunkákat, melyeknél minél több esik munkabérré.

Heves közbeszólások kísérték az előadó előterjesztését. A főispán többször esenget és esenget kér, majd kijelenti, hogy a Bőszörményi-féle kérelem előkészítése megtörtént.

Polgáry István a következő szónok. Szépségflastronnak tart minden időszerű orvoslást a mezőgazdaság helyzetén. A gazda már sehogyszem találja meg számítását. Odajutottak, hogy kétszer kétfő már nem négy. Hosszasan fejtegeti azt, hogy intott a magyar mezőgazdaság a mai helyzetbe. A többtermelés, a traktor bevezetése, mély művelés, nemcsinált vetőmag, műtrágya, hitelhiánybevévés volt egymásután a jelszó. A gazdák mánderre hallgattak. A változó gazdálkodási módszerre pénz kellett, a hitelt legmagasabb fokáig igénybe vették. A nagy kamatot a mezőgazdaság nem bírta el. Stabilitás csak a tartozásokra van megálapítva. Eseteket mond el, hogy milyen pénztelenséggel küzdenek a gazdák. — Végtelenség kell, több pénzre van szükség. Amint tavaszi vizsgálatra elővezetik a haszonállatokat, nagy elő kellene vezetni retek helyéről a pénzt. (Tetszés, derültetés.) Minden akció, diplomácia elhelyezése inségakció tehát az adózó viseli. Elfogadja Balogh István indítványát.

Vásáry József a következő szónok. Mint a mezőgazdasági bizottság elnöke és a bérlők szószólója szól a tárgyról. A Bőszörményi-féle kérelmet elfogadja, de a Balogh István-féle indítvány hozzáadásával. A két javaslatot a szakbizottsághoz kell visszahadni megfelelő kidolgozás végett. Nagy nemzeti szerenésfellel állunk szemben, kissé részletekben kell foglalkozni ezzel a kérdéssel. Nálunk minden jövedelemnek, főképezésnek alapja a mezőgazdaság, a föld. A súlypontot azonban áttérték a tüke és ipar felé 6-7 év óta nem renatillis a mezőgazdaság, mert a gazda nem rendelkezett tartalékokkal. Az éhezők, nyomorgók nevében beszélék — ugymond. — Akik ideszegzik szemüket. Már a Felsőházban kiellennttem, hogy gyors intézkedésekkel lehet a külsőni készülő indulatokat megelőzni. Közös házban vagyunk, vagy megmenekülünk, vagy mindnyájan alpusztulunk.

Ha Magyarország ebből a bajból ki akar kerülni, akkor helyre kell állítani a mezőgazdaság jövedelmességét. Nem szabad ettől a földtől többet kívánni, mint amennyit ki tud termelni. A pénzügyminiszter a gazdák vagyonaát kívánta jövedelmeként. Ezt a gazdák oda is adták. De hol a nagy tüke, a kártel? A gazda főnkrement a penő védelmében. A javaslatot azzal fogadja el, hogy szögezzék le benne, hogy a mezőgazdaságot jövedelmözővé kell tenni. Rendezni kell az adósságot is.

Vadászy Sándor hibáztatja, hogy a pénzügyminiszter tizenhárommilliót adott három álszövelkezetnek. Ha erre van pénze a miniszternek, akkor biztosan még könnyebben ad pénzt a nem zet pillére: a mezőgazdaság megsegítésére. A javaslatot elfogadja azzal, hogy kioldottságileg vigyék fel.

Uti. Variassy Imre: Repülőgépen!

Steinfeld István: Itt a gazdátársadalm megmentésére minden eszközt meg kell ragadni. Nem lehet úgy segíteni, hogy a társadalomnak csak egy rétegén segítenek. Nem elég az inségmunkák fedezéséről gondoskodni.

Azt nem mondja meg a javaslat, —

hogy a gazdákon hogy segítsenek. Öt milliót akarnak kérni és inségmunkára fordítani. Sokat kell kérni, de ennyit talán mégse. Tavaly tizenháromezer lélekről kellett gondoskodni. 450 ezer pengő kellett erre. Az idén nem lehet tizszerannyira tenni az inségeseket.

Balogh István azt javasolta, vegyék le most az ügyet napirendről és egy-sítve hozzák ide. A két javaslatot mai formájában nem lehet egyesíteni. Ezért elfogadja Balogh javaslatát. Küldjenek ki bizottságot és bízzák meg azzal, hogy napok alatt szövegezze meg az indítványt és hozza a közgyűlés elé.

Jóna István: Itt volt a Balogh István önálló indítványa, amely egy nagy nyomorúságon akart segíteni. Ez nem került ide, ellenben jött helyette a Bőszörményi-féle kérelem. Itt előszedték azokat az elesélt dolgokat, melyeket a Gazdasági Egyesületben, a Kamarában, sőt a Háztulajdonosok Egyesületében már kértek. Ebben csak az az új van, amit Balogh István indítványozott. A Balogh javaslatát fogadja el.

Hódy Béla a háztulajdonosok helyzetével foglalkozik. Kéri hogy politika-mentesen foglalkozzanak a kérdéssel és adják vissza a javaslatokat a közgazdasági bizottságnak.

Hegymegi Kiss Pál szerint törvénytelenég történt Balogh István javaslatával szemben. Ezt a mai közgyűlésen kitermelődött egészséges levegő elintézte. Minden témát külön ki kell

dolgozni, mert minden kérdésnek külön minisztere van. Ne huzzák el a dolgot, hanem Balogh indítványát küldjék fel a földművelésügyi miniszterhez, mert most lesz felosztva a gazdaségely. Ha huzzák a dolgot, ki fog maradni a Tiszántúl. A közigazgatási jogra hivatkozik s magyarázza, hogy Bőszörményi indítványát, mint kérelmet, nem lehet idehozni. Ne hiúsítsák meg a gazdák szabad akaratát. Amilhez a gazda, az iparos jobban ért, abba ne szóljon bele más, csak támogassa. Ennek az indítványának a súlya abban van, hogy a debreceni gazdátársadalom megmondja, hogy az aszály miatt nem képes teljesítésre. A főispán szét vágott egy olyan társaságot, amely eddig együtt volt.

Báró Vay László főispán kijelenti, hogy semmiféle polliikum és mesterkedés nem történt a Balogh István indítványa körül. Az önálló indítvány nem rendelkezett a törvényes kellékekkel, tehát nem hozták ide. Visszautasít minden gyanúsítást, mintha törvénytelenéget követtek volna el. Igenis a törvényesség alapján áll, befolyásolni nem hagyja magát. (Taps.)

Hegymegi Kiss Pál reflektál a főispán szavaira, kijelenti, hogy ez ügyben interpellációt jegyzett be s akkor mondja el megjegyzéseit. Nem helyes ha az egyik párt önálló indítványát a másik párt politikai tüke kovácsolására használja fel.

Csomor Gyula kiemelte, hogy az inségesek ellátásában sok érdeme van a kisiparosoknak és kereskedőknek. A háztulajdonosok nehéz sorsáról beszél. Térjenek el az arany-alapról, akkor lesz pénz.

Gombosi Zoltán azt kéri, hogy ne kapcsolják össze a munkanélküliség ügyét egyéb kérdéssel. A főispán bizonyos dolgokról nincsen jól informálva, ezért történnek ilyen esetek. A hónapok óta tartó személyi hajszá, vizsgálatok, megbénítják az intézkedő kezeket. Az egyetlen munkát, a fedett uszodát a belügyminiszter nem hagyta jóvá. Munkaalkalmatlant kell teremteni, mert csak ez segít a munkáson, az iparoson, kereskedőn. Olyan javaslatot hozzanak, amely minden foglalkozási ágat felölel.

Bőszörményi Béla: A javaslata nem hevenyészve készült. Polemizál a fel-szólalásokkal, végül. Steinfeld javaslatát elfogadja.

A hosszú tárgyalások után a főispán szünetet rendelt el, majd szavazásra került a sor.

A közgyűlés kimondja, hogy a két indítványt egyesíti és a felirat kidolgozására

bizottságot küld ki Bőszörményi B. Balogh István, Varga Kálmán, Besenyey Gyula, Steinfeld István, Jóna István, Kertész László, Polgáry István, Zöld Aladár és Pányoki Lajos tagokból.

A közgyűlés valamennyi pártja egyértelműen utasította vissza Barthou történelemhamisító kijelentéseit

Debrecen város törvényhatósági bizottsági közgyűlése esütörtökön délután négy órakor kezdődött meg báró Vay László főispán elnöklésével, ünnepélyes hangulatban. A gyűlés megnyitása után dr. Balogh Bertalan tanácsnok elmondta a Nemzeti Hírszövegvet, majd napirend előtt dr. Rugonfalvy Kiss István egyetemi történelem tanár szó-lalt fel.

Barthou francia külügyminiszter történelemhamisító kijelentéseivel foglalkozott.

— A magyar nemzet — mondta — sohasem tartozott az ijedős nemzetek közé. Ha Barthou csak annyit mondott volna, hogy Franciaország fegyverrel is kész megakadályozni a trianoni szerződés revízióját, azt egyszerűen, minden emoció nélkül tudomásul vettük volna, hiszen egyetlen gondolkozni tudó magyar ember sem vár a trianoni békeért felelős mai francia generációtól mást.

— A magyar nemzet elsősorban az igazságot szereti, hiszen évezredek során sokszor kapott sebet az igazságért, Barthou beszédének tendenciája világos. Az imponáló nyugratimától akarta megfosztani a nemzetet. Azt akarta, hogy elveszítsük hitünket és lelkiünk szilárd irány-mutatóját.

Ezután azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy vajjon az oláhok Erdélynek öslakói-e és hogy a honfoglalás alkalmával találtak-e őseink oláhokat Erdélyben.

— Ennek a kérdésnek nagy irrodalma van, anélkül, hogy akár pro, akár kontra ezt a kérdést végérvényesen eldönthették volna. Az annak idején kiadot váltságlevelekből el lehet dönteni a kérdést, mert ezekből meg lehet állapítani, hogy milyen területekre, milyen szövegekben leledtek le Erdélyben az oláhok.

Még a háboru előtt gyűjteni kezdte az erre vonatkozó adatokat, a háboru után folytatni akarta és könyvben is kiadni, sinios, éppen hivatalos körök akadályozták meg a ki-

adást. Pedig ha megjelent volna, akkor Barthou nem tehetett volna meg kijelentéseit. Nagy mulasztásnak tartja azt is, hogy a dákoromán kérdésben a magyar történelmi eredmények idegen kultúrnyelveken nem hozták nyilvánosságra. Ezzel szemben az oláhok több nyelven is adtak ki könyvet a maguk álláspontjáról és a külföld ezek alapján ítéli meg a kérdést. Ez az egész kérdés különben már régen nem történelmi, hanem politikai kérdés. Barthou nyilatkozatait, illetőleg fellépését a külföldi lapok is elítélték, de egyetlen szót sem írtak arról, hogy történelemhamisítás történt. Barthou nyilatkozatával szemben, hogy Románia visszakapta azt a területet, amely régen az övé volt, sehol nem hangzott el cáfolat, így a külföldiek joggal azt hihetik, hogy a trianoni szerződésnek igazsága alapja volt.

Ezután a magyar és román történelemírás módszertani különbségeire mutat rá. — Mi az oklevelekből és a helynév magyarázatokból és a leghízosabb kritériumokból indulunk ki. Az oláhok ezzel szemben a meszeszerű krónikásokból, hagyományokból következtetnek. A krónikák adatait a magyar közönségből kevesen ismerik. Anonymus ír az oláhokról Erdélyben, de ha ezt elforgadják, legalább fogadják el azt a részt is, ahol székelyek és szászok otlletéről ír.

Végül azt a meggyőződését fejezi ki, hogy akárhogy csúrik-esavariák az igazságot, az mégis győzni fog. (Zajos taps.)

Vásáry József a Városi Szövetség nevében szólalt fel. Magyarország megmondta a háboru alatt már, hogy még győzelem esetén sem kívánja egyik országnak a területét sem, tehát tudták róla, hogy csak védekező háborút folytat. Mégis belátottak bennünket egy szörnyű helyzetbe. A bajbajutott, keresztrefeszített embernek nincs nagyobb vigasztalása, mint a bizakodás és a remény. Ha a reménység is elhagyja bennünket, a szenvedésaink meg-

sokszorozódnának. Barthou azt akarta, hogy a keserűség folytán valami súlyos meggondolatlanságra ragadtassuk magunkat, kiróbbanást idézzünk elő. A nemzet azonban fölényes nyugalommal vette ezt az újabb megpróbáltatást, mert Isternélvett fortelátn bizaommal hisz az igazság győzelmében. Rokoknálkül nagy kell hogy íti álljunk a világ közepén, hogy még a gyűlölköds között is megmutassuk, hogy tudunk olyan erkölcsi ideálokért élni, amelyek megszegyenítik a dölyfös hatalmakat. Eljön az idő, amikor megszegyenülve teszik jóvá a rajtunk elkövetett igazságtalanságokat. (Éljenek, taps.)

Gombosi Zoltán a szociáldemokrata párt nevében deklarációt olvas fel: Ha azt mondják, hogy az igazságtalan békeszerződések revízióját háboruval is készök megakadályozni, mi erre azt feleljük, hogy a békes revíziót szükségesnek tartjuk és azt mondjuk, hogy a népek nem akarják a háborut, mert még ma is a 20 év előtti háboru sebéiből véreznek. Ha azt mondják, a revízió előtt patakokban fog folyni a vér, mi szociáldemokraták azt feleljük, hogy a békes revíziót akarjuk, nem a vért, mert a népek eleget vérezték a háboruban. Kéri, hogy a magyar külpolitikában tartsa meg a kormány a szabad kéz politikáját. Meg kell teremteni a középeurópai államok boldogulásának alapját.

Báró Vay László főispán: Megnyugvással és örömmel álapítom meg, hogy Debrecen város törvényhatósági közgyűlése politikai és társadalmi különbségekre tekintet nélkül, egyöntetűen, mint az egész magyar közvélemény, egymással összefogva foglal állást azzal a hangnemmel és azzal a történelemhamisítással szemben, amelyet a francia külügyminiszter elkövetett. A magyar nemzetnek legegységesebb joga, hogy a revízióért és a maga jobb sorsáért harcoljon és szívén viselje azoknak a testvéreinek a sorsát, akiket tőle elszakítottak. Ezt a jogun-

kat senki kedvéért fel nem adjuk, erről soha le nem mondunk!

— Amikor az egész magyar nemzet egyöntetűen tiltakozik az ilyen történelemhamisítás ellen, amikor ilyen álláspontokra helyezkedünk, ak-

kor a csonka nemzet a maga nyugalmát megtartotta és állásfoglalását a legnagyobb tárgyilagossággal, higgadtsággal juttatta kifejezésre. Tette ezt azért mert bizik a magyar Gondviselésben, a magyar igazság

erejében, abban, hogy a magyar igazság győzni fog és minden ármánnyal, mesterkedéssel szemben diadalra viszi a magyar ügyet és kivívja a magyar jövődőt. (E. J. J. zés.)

helyettesei, valamint az egyik szolgálatot teljesítő detektív Dréhrhez ugranak. Kigombolják gallérját, ingét; a terem altisztje vizet hoz. Próbálják életre kelteni a halálsápadt arcú, szederjes alku Dréhrt.

Minich Károly egyetemi tanár, törvényszéki orvosszakértő is ott terem, Dréhr segítségére siet. Dréhr néhány pillanat múlva felnyitja szemét és sutogva kérdi:

— Mi az... mit csinálnak...

— Rosszul lett — mondja Minich professzor —, de nyugodjék meg, mindjárt jobban érzi magát.

Tovább dörzsölik az alét ember szívet, néhány csepp vizet kap Dréhr, aki csak ennyit sutog:

— Engedjenek... emeljenek fel...

Felsegítik a padra. Minich professzor megvizsgálja pulzusát. Azután lekefélik, rendbehozzák ruháját és védőire támaszkodva lassan bevánszorog a tárgyalóterem mellett a számára berendezett szobába.

DRÉHRT LAKÁSÁRA SZÁLLÍTOTTÁK. AHOL NAGYMENNYISÉGŰ MÉRGET VETTEK KI ZSEBÉBŐL

Amikor Dréhr valahogy magához tért, autón hazaszállították budai lakására, ahol drámai jelenetek játszódtak le felesége és közötté. Mikor Dréhr felesége meghalotta, hogy 5 évre ítéltek el a férjét, szívéhez kapott és elájult. Ugy Dréhrnek mint a feleségének injekciókat adott az orvos. Dréhrt nagynehezen lefektették egy pamagra, lehúzták róla a kabátját és kiforgatták a zsebeit. Rendkívül nagymennyiségű mérget került elő a kabátzsebekből,

az orvosok szerint annyi, amennyi tíz emberi élet kioltásához is elegendő lett volna.

Az orvosok rendelkezéseire egy pillanatra sem hagyják magára, nehogy öngyilkosságot kövessen el.

Városi egzenruha szállítás

Az egyenruházott városi alkalmazottak szükségleteinek szállítására versenyfolyamatot hirdettek. A legolcsóbb ajánlat alapján a ruhaféléket Csorba János szabó, a csizmát, cipőt Bun András és a kucsmákat Nagy József szűcs szállítja, akiknek a munkát a kisgyűlés kiadta.

A városi termények értékesítése

A város minden évben eladja a bérleltől kapott terményt malmoknak és más cégeknek. Ezt az idén nem tudták megtenni, mert a boletta megszűnése folytán nem tudták, milyen új intézkedéseket tesz a kormány. Viszont a terménybeszállítások már megkezdődnek.

A Schäffer gabonakereskedő cég és a Magyar Gabonakereskedelmi RT. olyan ajánlatot tett, hogy átveszi a terményeket azzal a feltétellel, hogy a későbbi helyzetnek megfelelően, amiképpen megegyezik a város a többi kereskedővel, olyan feltételek mellett szállják el ők is a terményt.

Ötévi fegyházra ítelték Dréhr Imrét, aki az ítélet hallattára elájult

Dréhr Imre öngyilkosságot akart elkövetni Nagymennyiségű mérget vette el tőle

Budapest, július 5. Tegnapi hangzott el az ítélet Dréhr Imre volt államtitkár bűnügyében. A tárgyalás megnyitása után Dréhr az utolsó szó jogán beszélt s ismét ártatlanságát hangoztatta és elégtételt követelt.

Fuldokló zokogás közben beszélt arról, hogy ez a per tulajdonképpen nem az ő pere, hanem ellentétes politikuskok mérkőzése.

Majd így folytatta szavait:

— Én Vass Józseffel együtt mentem, sohasem a hátamögött. Akarata és tudata nélkül nem tehettem semmit. Ezt bebizonyították azok, akik itt remegő inakkal álltak méltóságodék előtt. Renegtek, mert félték, hogy ők kerülnek bajba, ha nem azt vallják, hogy utasításra jártak el. Csak egy ember volt itt elfogultság nélkül: Bethlen István gróf. A többi mind elfogult volt ebben a teremben. Méltóságodék szigorú természetes következményeképpen. Nem vallottak százszázalékos biztonsággal ezek a megriadt hivatalnokok, de végeredményben megvallották becsülettel, hogy Vass József mindenről tudott, egyedül ő rendelkezett. Lehet, hogy egyes esetekben talán helytelenül jártam el, de mindig becsületesen. Nem loptam, nem sikkasztottam. Felmentésemet, becsületem hazafiságom fémjelzését kérem méltóságodéktól. Enélkül nem térhetek vissza a tisztességes emberek közé. Elég volt nekem a vádlott szerepéből... Nem bírom.

Ismét zokogás szakítja félbe Dréhrt. Zsebkendőjébe temeti arcát, majd később halk hangon folytatja:

— Mi Vass Józseffel a magyar faj érdekében cselekedtünk, a beteg gyermekekért, a tbc-szekért, a hontalanokért és mindazokért a koldusokért és rokkantakért, akikről azt állította az ügyész úr, hogy előlük vontam el a pénzt. Vass József két kézzel szórta a pénzt, amelyet egy önzetlen bankár adott azokra a legszentebb célokra, a nyomorultak támogatására, mert nem állott elé költségvetési fedezet rendelkezésre. Ne méltatlanság csodálkozni, hogy ne bírják az idegeim... Az az irizatos szigor, — tör ki harsogva Dréhr Imre — amellyel méltóságod úgy bánt velem, mint egy rablógyilkossal, mint egy tettenért kommunissal, aki a haza ellen vétett... Felmondják az idegeim a szolgálatot... Egy igazságért ordító ember kéri méltóságodékat, adjanak neki elégtételt.

Dréhren most annyira erőt vett a zokogás, hogy az elnök megkérdezte tőle, nem kíván-e szünetet. Szünetet kért, amit az elnök meg is adott.

Egy negyedóra múlva Török ismét megvitotta a tárgyalást és megkérdezte Dréhrtől, hogy kíván-e még valamit előadni?

— Nem — mondta határozottan Dréhr, mire a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza és megint felfüggesztette a tárgyalást.

AZ ÍTÉLET.

Tizenkét órákor vonult be a bíróság és Török elnök halotti csendben megkezdte az ítélet kihirdetését.

— A magyar szent korona nevében a törvényszék bíróságnak mondja ki Dréhr Imre dr-t...

Dréhr arca halálsápadtá válik és úgy hallgatja az ítéletet.

1. a hűvösvölgyi üdülőtelep megvásárlásával kapcsolatban hűtlen kezelés büntetésében,

2. a Kohner bankháznak fizetett 18 ezer pengővel kapcsolatos csalás büntetésében,

3. a Beszedesnéthől vásárolt szobor-üggyével kapcsolatban hivatali sikkasztás büntetésében,

4. a Bruschteiner-cégnél vásárolt arcképekkel kapcsolatban hivatali sikkasztás,

5. a Vass család megsegítésére adott 28 ezer pengővel kapcsolatban hivatali sikkasztás büntetésében és ezért a bíróság Dréhr Imrét

ötévi fegyházra, ötezer pengő pénzbüntetésre és tízévi hivatalvesztésre ítéli.

Dréhr mögött az ítélet kihirdetése előtt detektívek helyezkedtek el. Közvetlenül mögötte ültek le és éberren vigyáztak,

nehogy Dréhr ott a tárgyalóteremben hajtja végre azt az elkeseredett szándékát, amelyre az utolsó szó jogán elmondott beszédében célozott.

A terem közönsége — amely pattanásig feszült csendben hallgatta az ítélet rendelkező részének elhangzását, — most egyszerre felmorajlik.

Dréhr Imre, amikor elhangzik a „bűnös” szó, mindkét kezével belekapaszkodik az előtte álló kis padba és hallatlan izgalomban ide-oda imbolyog.

Izzadságesőppek gyöngyöznek a homlokán. Eyre jobban magábaroskad, szemét lehunyva megtörik a vállá.

Végül is az elnök int neki:

— Üljön le!

Dréhr Imre szinte nem is hallja az elnök szavait. védekező tekintettel néz fel és leroskad a padra.

Ezután következett az ítélet terjedelmes indokolása, mely kitér az összes vádakra, melyeknek nagy részét szintén megállapítja, egyedül a kodifikációs pénzek ügyében nem látta bizonyítottnak a vádat.

Bary ügyész fellebbezést jelentett be az ítélet súlyosbítása végett és a felmentő részek miatt. Gál Jenő védő szintén fellebbezést jelentett be és azonkívül több semmisségi okot.

Aztán Dréhrt kérdi az elnök, hogy tudomásul veszi-e az ítéletet.

»ÁRTATLAN VAGYOK!...«

A közönség feszült csendben a fejét tenyerébe hajtó, mozdulatlanul, görnyedten ülő Dréhr felé fordul. Dréhr néhány pillanatig nem mozdul, majd látható erőlködéssel felemelkedik helyéről és úgy, hogy az egész terem visszhangzik, hőrögre, artikulálatlan hangon, magából kikelve kiáltja:

— Nem! Nem!

A bírák, az ügyészek, a védők meglepetve tekintenek a magából kikelt emberre. Dréhr még mindig üvegesen kiáldott szemekkel csak az elnökre néz,

ve, karját rázva, előrehajolva áll.

— Fellebbezek, mert igazságtalan az ítélet... mert ártatlan vagyok...

DRÉHR ÖSSZEESIK

— Mérsékelje magát — szól az elnök.

A figyelmeztetésre Dréhr még nagyobb indulatba jön és ha lehet mondani, még jobban harsogva kiáltja:

— Könnyű mondani!...

Aztán elbeszti egyensúlyát és lezuhan a vádlottak padjára.

Feje hátrahanyatlak. A teremben nagy mozgás támad, de az elnök már nem figyel oda, az ügyészek felé tekint és halkán megkérdi:

— Van valami indítvány?

Széchy ügyész tagadólag int fejével. A következő pillanatban a bírák kivonulnak a teremből, elhagyják a helyüket az ügyészek is.

Most drámai jelenetek játszódnak le.

Dréhr hangos puffanással végigterül a pad előtt a földön

A teremben óriási riadalom támad. A felügyelő, egy rendőr, Gál Jenő védő

Albániában forradalom tört ki

Athén, július 5. A Vradini délután megjelenő lap szerint Albániában kitért a forradalom.

Lapunk zártakor érkezett ez a hír, mely még megerősítésre szorult.

GÖMBÖS MINISZTERELNÖK PANNONHALMI UTJA MAGANJELLEGŰ

Budapest, június 5. Gömbös miniszterelnök pannonhalmi útjának — értesülésünk szerint — semmi néven nevezendő hivatalos jellege nincs. Régi barátság füzi Kelemen Chrisoston pannonhalmi főapáthoz s már többször megtörtént, hogy már meglátogatta a főapátot, aki meghívta, hogy a parlament ülésszak befejeztével töltsön néhány napot Pannonhalmán. A miniszterelnök s a kormány több tagja ennek a meghívásnak tesz eleget. A miniszterelnök néhány napos tartózkodását teljesen pihenésre használja.

Csak két hétfig tart e kedvező alkalom!

5-öt kap és csak 4-et fizet!

ÖNBOROTVAPENGÉT MOST VASAROLJON!

1 db.	»DÉLIBAB«	luxus penge 0.1 mm.	— —	0.30 P
1 »	»DÉLIBAB«	extra penge 0.3 mm.	— —	0.16 P
1 »	»DÉLIBAB«	normál penge 0.5 mm.	— —	0.10 P

Kizárólag Tóth Gyula vasüzletében kapható. Városház-sarkán.

Németország válságos napjai

Feltartóztatják a határokon a menekülő rohamosztagos vezéreket

London, július 5. A Reuter Iroda jelent Berlinből, hogy a német rohamosztagosok nagyrésze szabadságra ment, de a hivatalokban a legélesebb tevékenység folyik. Hitler bizalmasai a legszigorúbban átvizsgálják a könyveket s elszámolásokat.

A vasuti határállomások, hegyszorosok és kikötők őrségeit a legnagyobb figyelemmel tartóztatják fel.

Árokban találták meg a bajor ex-miniszterelnök holttestét

Berlin, július 5. A déli órákban nem-hogy csillapodnának a kétségbeesítő és megdöbbentő hírek, ellenkezőleg egyre nagyobb szörnyűségekről kapunk információkat. Az áldozatok névsora egyre bővül. Halott dr Beck is, Róhm törzskari parancsnoka.

Mahr Gusztáv, volt bajor miniszterelnök holttestét az orozgút mellett találták meg egy vízzel félig felt árokban.

Sendtner kávéháztulajdonos holttestével, Kabr Gusztáv és Sendtner holttestét félig elmerülve fektették az iszapba.

Mint ismeretes Sendtner müncheni kávéháza volt a bajor rohamosztagos vezetők találkozóhelye. Sorozatosan

érik egymást az öngyilkossági hírek. Számos magasrangú katolikus férfi „öngyilkosságáról” kapunk jelentést. E katolikus vezető férfiak öngyilkosságát az itteni körökben a leghatározottabban cáfolják, azzal a megjegyzéssel, hogy az Actio Catholica tagjai, ha meg is találják holttesteiket, nem voltak öngyilkosok. A riadalom egyre nő. Katolikus vezető politikusok ugyancsak állandóan érintkezésben vannak Rómával és a Vatikánnal, ahol a legnagyobb felháborodást váltják ki a sorozatos katolikus „öngyilkosságok”. Az újabb concordatum megkötésére irányuló tárgyalások állítólag megszakadtak.

Lossow tábornok, Müller katolikus pap a kivégzettek között

München, július 5. A következő kivégzések váltak még ismeretessé: A kivégzettek között van: Lossow tábornok, Seiffer ezredes, Statzel volt bajor belügyminiszter, Müller katolikus pap, akit előzőleg tíz hónapi börtönbüntetésre ítélték.

Letartóztatják gróf Huttenberg ismert monarchista vezető, báró Redwitzet, Rumboldt, a Reichwehr magasrangú tisztjét, Neurath külügyminiszter munkatársát Aschmann tanácsost, a külügyminisztérium sajtóosztályának volt vezetőjét.

Schacht bejelentette lemondását

Páris július 5. Ideérkezett külön hírek szerint Hitler az utolsó napokban rendkívül sokat tanácskozott Blomberg tábornokkal, a Reichswehr főparancsnokával. Berlini diplomáciai körökből ide a hír érkezett, hogy Hitler pénz-

tügyi és gazdasági téren politikájának bizonyos változtatására készült. Schacht a Német Birodalmi Bank elnöke ismételt bejelentette lemondását méltóságáról, erről még nem történt döntés.

Híresztelés Hindenburg visszavonulási szándékáról

Genf, július 5. A Neue Züricher Zeitung, amelyet 14 nap óta kitiltottak Németországból, azt a szenzációs hírt közli, hogy Hitler nemcsak azért utazott Németekbe, hogy a Papen-problémát megoldja, hanem azért is, hogy a birodalmi elnök esetleges visszalépéséről és utódjának személyéről tanácskozzék. Azt

hiszik, hogy a birodalmi elnök 87. születésnapján, október 2-án vissza fog lépni. Kombinációk szerint Blomberg tábornok lesz az utódja. Számolnak azzal a lehetőséggel is, hogy az elnöki székbe Fülöp hesseni herceg, az olasz király veje, Göring barátja kerül.

A német lapok súlyos vádakat hoznak fel a meggyilkolt Schleicher tábornok ellen

Berlin, július 5. A Deutsche Allgemeine Zeitung írja, hogy megrendítő, hogy akadtak olyan emberek, akik már hosszabb ideje törekszenek egy idegen hatalommal hazájuk ellen szövetséget kötni. Páldátlan gonoszították az ilyen időkben, mint most, amikor Németország a legsúlyosabb küzdelemben áll egyenjogúságáért és gazdaság létéért. Ugyilat-szik, hogy Barthou Genfben az angol kiküldöttnek május 30-án beszélt arról. Az angol kormány a Times hasábjain nyomban óvta Franciaországot ilyen spekulációtól, amelyek sohasem lehetnek valamilyen politika megfelelő alapjai.

A Berliner Tagblatt a következő-

ket írja: Az United Presse előadása szerint Schleicher tábornok közvetítő útján

mint magánember érintkezésbe lépett Franciaországgal, hogy e hatalomnak suggerálja, hogy a német kormány többé-kevésbé a bukás előtt áll.

— természetesen hála Schleicher fáradozásainak — azért tehát nem ajánlatos ezzel a német kormánnyal tárgyalni, vagy annak bármiféle engedelményt tenni. Ha ennek a beállításhoz csak néhány pontja is helytálló, máris olyan hazaáruló cselekményről van szó, amelyre a történelemben aligha találunk példát.

különösen ha fontolóra veszi valaki, hogy az az ember, akinek ezt az akciót tulajdonítják, német tiszt s egy ideig véderőminiszter s kancellár volt.

CÁFOL A FRANCIA NAGYKÖVETSÉG

Berlin, július 5. A Német TI. a következő cáfolatot kapta a Havas irodától:

Éles vatikáni hang a német eseményekről

Róma, július 5. A Vatikánban rendkívül izgatott hangulatot váltott ki a németországi események híre. Az Actio Catholica egyik vezetője nyilatkozatában kijelentette, hogy a németországi katolikus vezetők öngyilkosságáról szóló hírek egyenesen nevelésesek, a német kormány módszerei elítélendők s a Vatikán ezeket nem működhetik együtt a harmadik birodalommal. A katolikus misszionáriusok nem féltek az emberevőktől, nem fognak megijedni a barna ingtől sem, a kereszt-

— A francia nagykövetség az United Pressnek azzal a berlini lapokban közölt táviratával kapcsolatban, amely Franciaországnak a június 30-iki eseményekben állítólag játszott szerepéről szól, kijelentette, hogy módjában van ezt az ostoba mesét a leghatározottabban megcáfolni.

HIR HINDENBURG MEGFIATALÍTÁSÁRÓL

Bécs, július 5. A hivatalos Wiener Zeitung mai számában közlik, hogy német diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Hindenburg birodalmi elnök fiatalító kurán ment át.

Hitlert az orvosok szabadságra akarták küldeni

Berlin, július 5. Minden ellenkező kormánykijelentéssel szemben kétségtelenül meg kell állapítani, hogy a náci párt korbélyében súlyos ellentéteket idézett fel és robbantott ki a véres június 30-a. A „Führer-Tagung” ezeket az ellentéteket akarja elsimítani. A legkomolyabb formában szó ezett a párt egész szervezőténő átalakításáról, új vezérek választásáról, a pártvezetőség reorganizálásáról, — szóval csupa olyan kérdésekről, amelyeknek pusztán léte megerősíti azokat a külföldön elterjedt és berlini kormánykörökben annyszor cáfoltt híreket, hogy a Harmadik Birodalom alappártja a horogkereszt tábora súlyos belső válsággal küzd.

Hitler magatartása sem vall arra, hogy az összes problémákat szerencsésen megoldották volna. A „Führer” napok óta ideges, fáradt, levert, ótvágytalan, arczínje sápadt, testülvéből néhány nap alatt több kilót veszített. Orvosok vizsálták meg és azt tanácsolták, hogy haladéktalanul vonuljon pihenőre. Hitler azonban ezt a tanácsot kerekén elutasította, noha maga is tudatában van annak, hogy az események következtében erős lelki depresszióval küzd.

RENDRÍVÜLI GAZDASÁGI INTÉZKEDÉSEK.

Berlin, július 5. Most tették közé a gazdasági intézkedésekről szóló törvényt, amely így hangzik:

A birodalmi gazdaságügyminiszter felhatalmazást kapott, hogy ügykörében megteheszen minden intézkedést, amelyet a német gazdaság előmozdítása, valamint a gazdasági károsodások megakadályozása érdekében szükségesnek tart s intézkedései eltérhetnek a fennálló törvényektől. Elrendelheti, hogy az általa kibocsátott előírásokkal ellentétben álló tényeket foghással és pénzbüntetéssel büntessék. A pénzbüntetés felső határa nincsen korlátoknak alávetve.

46 KIVÉGZÉST ISMERNEK EL A HIVATALOS KÖRÖK.

Párizs, július 5. A Havas Iroda berlini tudósítója hivatalos körökből arról értesült, hogy a tisztogatás során negyvenhat embert végeztek ki. Ebben azonban nem foglaltattak benn azokat, akiket az összeütközések során öltek meg, vagy öngyilkosságot követtek el. Egyes hírek szerint Seisser volt müncheni rendőrfőnököt is kivégezték.

ROTHERMERE LAPJÁNAK VÉLEMÉNYE.

London, július 5. A Daily Mail hírt ad a Hitler uralom által foganatosított letartóztatásokról és kivégzésekről, rámutatva arra, hogy a rohamosztagosok célja volt Róhm százados vezetésével magukhoz ragadni a hatalmat, kommunista programot keresztül vinni, — amelynek első állomása az lett volna,

hogy a mai intéző férfiakat elteszik láb alól. Ennélfogva az összeesküvés olyan természetű volt, amelyet minden kormánynek erje teljes megfeszítésével meg kellett semmisíteni. Bármit gondol is a világ Hitlerrel, ő bebizonyította, hogy a tetek embere. A Hitleruralom nyilvánvalóan erősen megszilárdult, Hitler fellépése következtében.

HUSZ EMBER KISÉRTE UTOLSÓ UTJÁRA A SCHLEICHER HÁZASPAR HOLTTESTÉT

Berlin, július 5. Lankwitz berlini előváros temetőjében tegnap temették el Schleicher tábornokot és feleségét. A temetésen körülbelül husz ember vett részt, közöttük a birodalmi hadsereg volt főparancsnoka, Hammerstein tábornok. A rendőrség a gyász kíséretnek megtiltotta a kápolnába való belépést és csupán azt engedte meg, hogy legyenek a magukkal hozott virágot és koszorukat. Azután a gyászolók távollétben helyezték örök nyugalomra az agyonlőtt tábornok és feleségének holttestét.

A HOMOKKERTI REF. OLVASÓ EGYESÜLET CSALÁDIAS JELLEGŰ MŰSOROS ESTJE

Minden tekintetben művészi színvonalnak ígérkezik az a pompás műsorral induló családias jellegű műsoros házi est, melyet a Homokkerti Ref. Olvasó Egyesület rendez július hó 8-án, vasárnap este 8 órai kezdettel az egyesület nagyertermében. Három egyfelvonásos darab kerül színre kiváló kreációval. Balla Irénke énekel magyar dalokat a tőle megszokott kedvességgel. Külön érdekessége az estnek, hogy Törös Károly igazgató-tanító, a kör elnöke ismét deszkára lép és a magyar dalköltészet régebbi és legmodernebb termékeit énekl az ő egyéni stílusával az egyesület zenekarának kísérete mellett. Az est műsora a következő:

1. Magyar dalokat énekel: Törös Károly igazgató-tanító, az egyesület elnöke. 2. A szímalom. Szereplők: Al-lamtitkár — Kárpáthi Jenő, Titkár — Rózsamezei Géza, Fogalmazó — Hidas-sy István, Szónok — Schwartz Sándor, Szolga — ifj. Oláh István. 3. Pár-jelenet. Előadja: Nagy Lulóka és Schwartz Sándor. 4. Magyar nőtkat énekel: Balla Irénke. 5. A nyul. Szereplők: Süveg — Schwartz Sándor, Süveg-né — Nagy Lulóka, Székér — Hidas-sy István, Berger bácsi — Kárpáthi Jenő, Szobaleány — Csendom Rózsika. Műsor után tánc! Zenét Földi István és zenekara szolgáltatja. Sugó: Malmos József. Rendező: Molnár József. Ügy-tisztv.: Varga Bertalan.

Baltazár püspök: „Az adó kivételénél legyenek tekintettel az erkölcsi szempontokra és az adófizetők becsületességére“

Baltazár fel szólalása saját esetéről a közigazgatási bizottságban

A városi közigazgatási bizottság csütörtökön délelőtt báró Vay László főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a szakjelentések során Császár Hugó pénzügyigazgatóhelyettes beszámolt Debrecen város közönsége mult-havi adózásáról. Elmondta, hogy általános forgalmi adóban 44.132 pengő, fényüzési adóban 1241, illetékben 99.184, határvámjövődékben 7486, egyenes adóban 179.696 pengő folyt be június hónapban.

BALTAZÁR PÜSPÖK FELSZÓLALÁSA.

A jelentéshez dr. Baltazár Dezső püspök kért szót:

— Nem a jelentés meritumához óhajtok néhány megjegyzést fűzni, csak általánosságban kívánok szólni és a végén főispán úrhoz intézek kérdést.

— Általában vagyok bátor előre bocsátani azt a nézetemet, hogy a polgárság és az állam között a lehető legszorosabb koreláció van, az egyiknek a másikat kell támogatnia,

hiszen az állam tulajdonképpen a polgárság összessége, a polgárság a saját javára tartja fenn az államot, mint szerkezetet, mint a főhatalom képviselőjét, azért, hogy a polgárságnak a nemzeti egészbe tömörült népességének hasznára, javára legyen.

Ha az állam megtámadja az adófizető polgárok egzisztenciáját gyökereiben, olyan magas adókövetelményekkel, olyan magas adóterhelésekkel, amelyeknek szenvedői vagyunk, ennek mind az állam, mind a közpolgárság sorsa előbb-utóbb áldozatául esik. Végelentül csodálkozom azon, hogy ott, ahol a legmagasabb helyről leginkább lehet belátni az egyes eseteknek és az egyes esetek összességének természetét, hogy nem tudják megállapítani azt, hogy mi a lehetőségnek és lehetőségnek határa, hanem azt gondolják, hogy sablonokat vettve papírra és ideális állami követelményeket állítva fel, azoknak a követelményeknek, mint szükségleteknek az élet, mint fedezet meg is tud felelni. Én ezt nem látom. Azonban látom azt, hogy minél inkább feszíti az állam a maga követeléseinek határát, azoképpen zsugorodnak össze a magángazdaságok, azoképpen viltnek a kétségbeesés örvényébe a magán gazdaságok tulajdonosai.

— **Hogy az általános helyzethez egy kis mozaik követ adjak, ime a magam eseté:**

Ebből méltóztatik látni azt, hogy milyen lehet az eset azoknál, akik elvégre mégis csak kizárólag a mezőgazdaságra mint főforrásra vannak utalva, velem szemben, aki egyéb forrásokkal is rendelkezem.

Az eddig való esztendőben mindig a legbeesületesebben vallottam be az adatokat a magam mezőgazdasági hozama után

nagy megerőltetésembe került ezeknek a részleteknek pontos összeszedése, ilyen elfoglaltságú embernél, mint én, hogy mennyi szóra termett. Azt érteltem és becsületesen bevallottam és

a végén kimutattam, hogy a gazdaságra én ráfizettem.

mert távol vagyok tőle, de a legtöbb gazda nagyon örült, ha éppen kijött és az adósodás lejtőjén nem haladt tovább.

— **A pénzügyigazgatóság minden alkalommal keresztülhúzta a jelentésemet**

és kijelentette, hogy azon a részen meg van állapítva ennyi és ennyi szokvány és az úrnak ennyi kell, hogy legyen és a termelési költség levonásával megmaradt ennyi tiszta haszon.

— Nekem 187 kh. földem van, a melynek kicsi része fekete föld, de búzát nem is termek. Ebben az esztendőben sztrájkoltam a pénzügyigazgatósággal szemben. Megmondtam, őszintén, hogy én nem bajlódom azzal, minek fecséreljek időt, fáradságot, hogy részleteket kimutassak és minek szenvedjek pironkodást, hogy nem hiszik el az adatokat, rájuk bízom, hiszen nagyon jó kezekbe lett bízva.

Kimutatták, hogy katasztrális holdanként 10.40 mázsa búzám termelt, — egy szem sem termelt — és ennek ára 10.60 pengő átlag-árat vettek alapul 20.670 pengő, a 70 százalékos termelési költség leszámitásával 6200 pengő tiszta hasznom volt a birtokon.

— Az ember első pillanatra nekilendül és büszkévé válik, hogy milyen jó gazda, de hiába keresi ennek a számvetésnek az alapját, nem találja meg. Kiszámítottam, hogy 50 hold földem volt rozssal, 4 hold zabbal, 3 árpával, tehát összesen 57 hold volt bevetve szemmel, a többi burgonya és tengeri volt. Hogy ez hogy sikerült a mult évben, azt mindenki tudja. De ezeknek a földeknek hozamát, amelyek közül a zab 11 mázsával, az árpa 11 mázsával és a rozs 9 mázsával szerepel, ezt általánosítottam, mintha mind ilyen jól termelt volna. Még így is 320 pengőt tudtam kihozni, mint tiszta hasznot.

— Alázatosan kérem a főispán urat, hogy a kormánykörökkel érintkezve, méltóztaték megértetni velük, hogy

elérkeztünk mi már a teljesítőképesség végső határáig, egyes gazdaságaink azon is túl vannak s hogy amellet, hogy sújtják súlyos teherrel a polgárságot, — tudjuk, hogy az államnak sokra van szüksége, igyekezzünk is kiteremteni, — de legyenek tekintettel az erkölcsi szempontokra és az adófizetők becsületességére és ne szegyenítsék meg, hogy keresztülhúzzák a bevallást.

És ha egyik oldalon az anyagi terheket rójják a polgárságra, adják meg ennek az ellenértékét és az erkölcsi kárpótlást a közszabadságokban.

A FŐISPÁN VÁLASZA.

Báró Vay László főispán: A magam részéről kívánok néhány szóval reflektálni Özelellencijára felszólalására. A mit előadott, konkrét eset, illetőleg a pénzügyigazgató úr majd konkrét választ ad és utána néz annak, hogy milyen tényezők, vagy körülmények játszottak közre, hogy tényleg helyesen, vagy helytelenül számolták-e a jövedelmet. Én a magam részéről, mint a hogy a kormányznak az intencióit minden tekintetben ismerem, mint ahogy méltóztatnak a pénzügyminiszter úrnak is az intencióit ismerni, a törekvés az, különösen a Tiszántúllal szemben, hogy azok teljesítésére, amelyek adóteljesítés címén a polgárságtól követeltnek, elsősorban a mezőgazdasággal foglalkozók részéről, hogy

ezek a teljesítések mindenkor arányban álljanak a lehetőséggel, azokhoz és a gyakorlati megvalósuláshoz képest mindenkor közel álljon az az összeg,

amelyet az állam kénytelen levenni a

polgáraitól, amelyet a polgárság tényleg képes teljesíteni. Mindenkör ezt az álláspontot képviseltem a pénzügyigazgatósággal szemben is. Az idén is épen a gazdánál a nagy aszálykár miatt lehetetlen helyzetek állnak elő a pénzügyigazgatóság egyes területein. Bizottságokat küldünk ki a helyszínre, a

Kardoss Gézát választották a vidéki szinigazgatók szindikátusának elnökévé

A vidék színésztársadalmát eddig egyetlen alakulat, az Országos Színészegyesület foglalta magában, melynek az igazgatók éppúgy tagjai voltak, mint a színészek. Ez a helyzet némi visszasságot teremtett s ennek következményeként a vidéki szinigazgatók külön testületbe tömörültek, a vidéki szinigazgatók szindikátusába. Az új egyesület mint a Színészegyesület alcsoportja alakult meg s egyelőre nincs is szándéka ebből az egyesületből kilépni, csupán annak keretén belül szándékozik saját érdekeinek intenzívebb védő szervét kiépíteni.

Az új alakulat elnökévé a debreceni Csokonai-színház igazgatóját, Kardoss Gézát választotta, aki a szindikátus céljairól a következőket mondotta:

— A vidéki szinigazgatók szervezete nem hagyja el az egyesületet, amelynek eddig is hűséges tagja volt, mert a mai nehéz helyzetben a munkaadóknak és a munkavállalóknak közös együttműködése és jóindulata érhet csak el megfelelő eredményt. Mindenesetre rengeteg olyan speciális érdek kapcsolja

pénzügyminisztérium a központból is küldött ki külön bizottságokat. Az egyes községek határai szerint is megállapítják a tényleges károkat, amelyeket a kéthónapi szárazság okozott. Ennek alapján nagyobb közteher viselésére senkit ne kötelezzenek, mint a lehetőséghez képest teljesíteni képes. Erre vonatkozólag teljes ígéretet tehetek, hogy a jövőben is ezt az álláspontot képviselni és azon leszek, hogy a lehető legméltányosabban, de az állam érdekeit szem előtt tartva, törtenjék az adóztatás, különösen a Tiszántúlon, ahol annyi csapás volt.

Ezután Császár Hugó h. pénzügyigazgató kijelentette, hogy a kivétel alapja a tavalyi eredmény és hogy a szárazságokozta kárt figyelembe veszik.

az igazgatókat külön is össze, amelyek az egész színésztársadalmat csak indirekt módon érdeklik. A szindikátus ezeknek a külön érdekeknek megvédésére és hathatósabb alátámasztására alakult és így az egyesületet ezeknek a kérdéseknek a tárgyalása alól részben tehermentesíti. Elég, ha a hatóságokkal, szinpadai ügynökségekkel szemben tanúsítandó lépésekre vagy a közönség komolyabb és korszerűbb megszervezésére utalok. A szindikátus, ah átamögött az egyesülettel, ezekben a kérdésekben igen nagy eredményeket érhet el, amelyeknek áldásos gyümölcseit végül is az egész vidéki színésztársadalom élvezi majd.

Kardoss Géza elnök máris megkezdte tanácskozásait az illetékes hatóságokkal abban az irányban, hogy megerősítse és új életre keltse a vidéki színjátszást, amely a háboru utáni nehéz viszonyok között meglehetősen leromlott és máris megvan minden remény, hogy a minden oldalon megnyilvánuló jóakarattal meg lehet teremteni a vidéki színjátszás reneszánszát.

Vizsgálati fogságba helyezett a debreceni vizsgálóbíró egy hajdunánási öreg bábát, aki állítólag harminc tiltott műtétet hajtott végre

Özv. Gál Mátyásné férjét a mult évben a nevelt fia agyonütötte

A mult nyáron nagy szenzációt keltett Hajdunánáson, hogy egy öreg gazdálkodót, Gál Mátyást a nevelt fia agyonütötte. Az öreg és nevelt fia nem valami jóbarátságban voltak egymással s amikor egy nap kimentek az egyháztól bérelt földre, kenyértörésre került a sor. Gál Mátyás állítólag azt mondta volna a nevelt fiának, hogy menjen lopni kukoricát, de a fiatal gazdalogény nem ment, ellenben enni kért. Az öreg ezt megtagadta, mire a fia az éppen vacsorázó gazdát úgy vágta fejbe, hogy meghalt. Azután elment a gyilkosság színhelyéről, de a csendőrök még akkor éjjel elfogták. A gyilkos fiut annak idején a debreceni törvényszék fegyházbüntetéssel sújtotta s már el is szállították az ügyészség fegyházából.

A Gál-családdal kapcsolatban most újabb szenzáció tartja izgatomban Hajdunánás közönségét.

A hatóság néhány nappal ezelőtt őrizetbe vette özv. Gál Mátyásné, akiről úgy tudták, hogy már 16 éve abbahagyta a szülésznői foglalkozást, Gálné ellen az a gyanu, hogy az elmúlt években közel 30 tiltott műtétet, magatelhajlást csinált.

Az egész dolog úgy pattant ki, hogy

legutóbb az angyalesináló Gál Mátyásné rajtavesztett bűnös manipulációján. Az esetről tudomást szerzett a hajdunánási csendőrség is, amely megindította a nyomozást és számos tanu hallgatott ki. Állítólag több névtelen levél is támogatta a csendőrség gyanúját.

Gál Mátyásné a csendőrség előtt részben beismerő vallomást tett, de természetesen igyekezett tettét szépíteni és kedvező színben feltüntetni.

A csendőrség a héten bekísérte Gálné Debrecenbe, ahol leutalták az ügyészségi fogházba. Dr. Csáky János vizsgálóbírósegéd most hallgatta ki a súlyosan gyanúsított Gál Mátyásné, aki ezuttal is részbeni beismerő vallomást tett, bár azzal védekezett, hogy ő nem hibás, mert őt rendszerint felkérték a műtét végrehajtására.

A kihallgatás után Csáky vizsgálóbírósegéd

özv. Gál Mátyásné előtt kihirdette a vizsgálati fogságba helyezéséről szóló végzést.

Az öreg hábaasszony a vizsgálati fogságba helyezés ellen felfolyamodást jelentett be a törvényszék vádтанácsához.

Vásáry polgármester: Lelkiismeretem azt mondja, hogy kötelességeimnek meg- feleltem

„Mindent megteszek nem magamért, hanem másokéért” — Munkanélküliek küldöttsége dr. Vásáry István polgármesternél

Csütörtökön délelőtt a munkanélküliek Pányoki Lajos és Szekeres elnöklésével nagygyűlést tartottak, amelyen foglalkoztak a munkanélküliség kérdésével. Kimondták, hogy Gombosi Zoltán és Pányoki Lajos törvényhatósági bizottsági tagok vezetésével Zimmer Imre építőmunkás, Révész László ácsmunkás, László Imre festőmunkás és Köllai Sándor földmunkásokból álló küldöttség kereste fel dr. Vásáry István polgármestert és nyújtának át memorandumot a munkanélküliek megsegítése érdekében.

A küldöttség meg is jelent délelőtt a polgármester előtt Gombosi Zoltán elmondta a polgármesternek a munkanélküliek nagygyűlésének határozatát. Utalt arra, hogy mennyi munkanélküli járkal tétlenül a városban, de soknak arra nincs ruhája, hogy bejöjjen a városba.

— Arra kérjük Méltóságodat — mondta, — aki eddig is a munkásság egyik istápolója volt, miután az élet itt teljesen megáll, munkaalkalom nincs, méltóztassék sürgősen valami an kétet összehívni, amely foglalkozzék ne csak egymásnak apró-cseprő személyi ügyeivel, hanem azoknak a száznak sorsával is, akik dolgozni akarnak, és vagy juttassák munkához őket, vagy gondoskodjanak róluk.

Dr. Vásáry István polgármester átvette a memorandumot és a következőket mondotta:

— A mai közgyűlés tárgysorozatán szerepel egy önálló indítvány, amelynek két része van. Az egyik az általános bajokat tárgyalja, amelyek az aszálykárak következtében álltak elő, a másik rész a munkanélküliség kérdésével foglalkozik.

Ezt a második részt én csináltam és forszíroztam, hogy ide vétessék, még pedig annak következtében, mert ennek indoklottsága két okból folyólag is megvan.

Az egyik ok az, hogy előreláthatólag a rendkívül rossz termés következtében a munkanélküliek és ellátatlanok száma nagyobb lesz a ránk következő télen, mint tavaly volt, amikor a jó termés folytán a mezőgazdasági munkát vállaltak sokan rendkívüli munkaként és így biztosították megélhetésüket. Erre ma már számítani nem lehet, sőt a mezőgazdasági munkával rendszeresen foglalkozók sem tudnak mind elhelyezkedni a mezőgazdaságban. Az ipari munkanélküliek létszáma tehát velük növekedni fog.

A másik ok, hogy a pénzügyi fedezet megoldása mind nehezebb lesz egyedül a város erejéből.

A költségvetésben ilyen újabb terhet csak minimális mértékben lehet vállalni. A városnak nem áll módjában kölcsönökkel ouerálni és fedezni az ilyen akció szükségletét. Itt van a versenyuszoda építése. Jórészt munkanyújtás céljából és azért, hogy akik előlégben vannak a téli hónapok inségakciójából folyólag, legalább legyen alkalmuk, hogy ledolgozzák az előleget, akartuk ezt az építést keresztülvinni. Az egész 103.000 pengőbe került volna, 33.000 pengőt szinte ki is erőszakoltunk a HÉV-től, mint kölcsönt, 26.000 pengőt a Városi Takaréktól, 43.000 pengő maradt az összes debreceni pénzügyintézetek. És alig lehetett ezt a 3—4000 pengőt

tőlük biztosítani. A kormány bölcsessége egyelőre nem látta ezt a munkát végrehajthatónak, a határozatot nem hagyta jóvá és így nem lehetett megcsinálni. A pénzügyi fedezet biztosítására tehát a város hatalma és anyagi ereje nem elég. Ez a másik, ami szükségessé tette már most, hogy július elején, tehát majdnem fél esztendővel előbb foglalkozunk ezzel a kérdéssel. Most éppen ezért kellett kérnem azt és kell is szerintem a kormányhoz olyan értelmű felterjesztést intézni, hogy a kormány az egyes városokkal tárgyalja meg ezt a kérdést, állapítsa meg, hogy milyen kvantum munka szükséges, hogy legalább olyan mértékben el tudjunk látni mindenkit, mint az utolsó télen elláttuk. Fedezetről a kormány gondoskodik.

Vagy adjon pénzt, mint ahogy a sokat kérhözött Bethlen-kormány megtette, hogy 12 milliót szétosztott, vagy pedig ha nincs pénze, van hatalma és ezzel a nagybankoktól az összeget köl-kölességekben bocsássa rendelkezésünkre.

Egyúttal abból a célból, hogy ilyen tárgyalásra készületlenül ne menjünk, kértem külön bizottság alakítását, amelynek célja lenne, hogy munkaprogramot állapítson meg, amelynek alapján mennék a kormányhoz, hogy ilyen munkát akarunk végeztetni, 100—150.000 napszámmal, ezeknek a bére ennyi, ehhez anyagokról is kell gondoskodni, mert nem lehet mindig stadiót építeni és kérjük, hogy a szük-

séges összeget bocsássa rendelkezésünkre. Ebbe a bizottságba minden törvényhatósági párt legalább egy taggal képviselve lesz, már most kérem részvételre a munkásság képviselőjét is. Lehetőleg építőipari munkát szeretnék keresztülvinni.

Kijelentem, hogyha semmi más nem vezetne, a magam nyugalmáért is megtennék mindent, de mondhatom, hogy nálam a magam személyes mindig a második, amióta hivatalban vagyok.

Egészen másként fogom fel hivatali kötelességemet, mint némelejek rólam hiszik. Én vállaltam, amikor idejöttem, hogy mindent megteszek nem magamért, hanem másokéért. Mint polgármesternek az volt az első szavam, hogy nem a méltóságban, hanem a kötelességteljesítésben akarok első lenni. Vannak, akik késébevonják, hogy ebben első voltam. Meghallgatom a mások véleményét is, de az első a lelkiismeretem, amely azt mondja, hogy olyan mértékig, amilyen mértékig a kötelességeknek meg lehetett felelni ebben a nehéz időben, megfeleltem. Erre büszke vagyok, mert ezt nem díszekézből, de meggyőződésből mondhatom.

A polgármester miután pár percig még elbeszélgetett a küldöttség tagjaival, azok megnyugodva távoztak el.

Debrecen határában sok helyütt holdanként csak két-három mázsa buza termését

Jelentés a rendkívül siralmas terméseredményről — Nagy hiány lesz a takarmányban — Megtörtént az aszálysújtotta területek összeírása — Kedvezményes vetőmag kiosztása

A városi közigazgatási bizottság csütörtöki ülésén Debrecen város mezőgazdasági állapotáról Surgoth Jenő főtanácsos ezeket jelentette:

Junius hónapot általában igen változatos időjárás jellemezte. Aránylag elegendő csapadék volt — azonban igen egyenlőtlen elosztásban. Kánikulai meleg és sokszor igen hűvös idő váltakozott, néha viharos szelekkel. Az aratás a hó közepe táján megindult, sőt a hó végére egyes helyeken be is fejeződött.

Debrecen város területén a folyó évben aratásra került: búzából 28010 kat. hold, rozsból 9400 kat. hold, árpából 4480 kat. hold, zabból 1025 kat. hold. A kalászosokból a várható terméseredmény a legtöbb helyen általában igen gyenge, sőt rossz. Az egyes határrészek és a talaj minősége szerint a terméseredmény nagyon különböző, a leggyengébb terméseredmények vannak Szepes egyrészén, Ondódon, Kishegyesen, Nagyhegyesen, Elepen és Kösülyszegen.

A buza szalmája alacsony, ritka maradt, a kalász kicsi és fejtelles, úgy hogy igen sok helyen jóformán a vetőmagot is alig adja meg és ezeken a helyeken az állag termén legfeljebb 2—3 mázsa között lesz. Azonban vannak egyes helyek, illetve birtokok, ahol búzákból közepes, sőt jó közepes termés is várható.

Dacára a silány és rossz termésnek, a buza minősége a legtöbb helyen igen jó.

Rozsból gyenge közepes és rossz, árpából és zabból igen gyenge termés várható.

A kapás vetemények általában jó közepesen fejlődnek, több helyen a korai tengeri cimerét kihányta, sőt egyes helyeken már a csöveket is. A másodvetésű tengerik azonban nem fejlődnek olyan mértékben, mint azt várni lehetne.

Mesterséges takarmányok közül a lucerna második, illetve harmadik kaszá-

lása közepes és gyenge közepes termést adott. A késői takarmányok aránylag jobbak, míg a koraiak igen gyenge terméseredményt adtak.

Az kétségtelen, hogy takarmányból nagy hiány fog előállni, ezen fenyegető takarmányhiány megelőzése, illetve némi csökkentése céljából a m. kir. földművelésügyi miniszter ur a gazdasági felügyelőség által egy évi kamatmentes takarmányot osztott ki kölcsönképpen az erre rászorult kisgazdák között. Sajnos, ezen kedvezményt kisgazdáink nem vették úgy igénybe, mint amilyen kívánatos lett volna. A gazdasági felügyelőség mindössze csak 1635 kg. kölest, 2035 kg. muhart, 1970 kg. csalamádénak való tengerit és 2525 kg. 100 napos tengerit és 585 kg. szudánifü vetőmagot osztott szét.

Miután az aszálykár a gabonafélék terméseredményét nagymértékben lerontotta és mivel a különben is igen súlyos helyzetben levő gazdák közül számosan nem fogják tudni őszi vetéseikhez a szükséges buzavetőmagot előteremteni, a földművelésügyi kormány kedvezményes vetőmagkiosztásban fogja részesíteni gazdáinkat. Az aszálysújtotta területek összeírása megtörtént és a gazdasági felügyelőség javaslatát a miniszteriumhoz felterjesztette, hogy mindazok a gazdák, akik önérejükben őszi buzavetőmagjukat nem tudják beszerezni, a megfelelő mennyiségű elsőrendű buzavetőmag kiosztásában fognak részesülni.

Az aratási munkálatok simán és minden rendzavarás nélkül folytak le, illetve vannak folyamathat. A munkásság maga is belátta a gazdák mostoha helyzetét és tuligényekkel nem épített fel. Igen számos helyen a szerződésben kikötött biztosíték ellenében kat. holdanként 30—60 kg. terményért történt az aratás, sok helyen az aratást napszámokkal végeztették.

A gyenge termés folytán igen súlyos helyzetbe jutottak a gazdasági munkások is és téli kenyérmagszükségletükre

a legtöbb helyen csak egy kis elenyésző részét tudták megkeresni, úgyhogy ebben a tekintetben gondoskodásnak kell történni, hogy a mezőgazdasági munkások téli kenyérmagszükséglete kielégítést nyerjen.

A város mezőgazdasági helyzete általában igen súlyos, gazdáink a rossz termés következtében terheikkel megküzdni nem tudnak, úgyhogy a legnagyobb mértékben rászorultak arra hogy az állam megfelelő beavatkozás sal és segítséggel könnyítsen helyzetükön.

Debrecen egészségügyi állapota

Dr. Láng Sándor tisztii főorvos a közigazgatási bizottságban a következő jelentést tette a mult havi közegészségügyi viszonyokról: Juniusban a közegészségügyi állapotok rosszabbodtak. Az összes születések száma 242, az összes halálozásoké 167, amivel a májusi 8.41 század szaporodási arányszám 7.71 századra csökkent. Halvaszületés 14 vetelés 42, összesen 56 volt. A fertőző megbetegedések száma 26-tal emelkedett, az emelkedés főleg a tifusz, vérhas s roncsló toroklobnál jelentkezett s 5 halálozással többet eredményezett, mint május hóban.

Fertőző megbetegedések: roncsló toroklob 20, két halálozással; vörheny 18, egy halálozással; kanyaró 2; szarmárhurut 19; bányhimlő 18; hasihagyméz 19; vérhas 17, négy halálozással; trachoma 1; váltóláz 9; gyermekági láz 2, egy halálozással.

Nevezetesebb halálokok: hevenyfertőző betegségek 8, gümőkór 23, rák 19, görcsök esecsemőkénél 5, bélhurut 7, balaset 6, öngyilkosság 5.

A jelentést tudomásul vették.

x Legszebb családi és esküvői képek Liernernél, Csapó ucca 1. szám.

ADOMÁNYOK A CSAPÓKERTI R. KAT. KÁPOLNA JAVÁRA

A csapókerti „Jézus szent szive” róm. kat. kápolna javára az 1., 3., 5., 8., 9., 15., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 25., 27., 28., 29., 30., 35., 36., 37., 39., 40., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., és 50. sz. gyűjtőlapokon június hónapban befolyt adományok: 100 P: Kraszula József, 40 P: dr. Neuber Ede, 25 P: N. Csékmány Béláné emlékére, Krall János, 20 P: dr. Nizsalovszky Endre, Kazinczy Gáborné, Galamb Ferenc, 12 P: Szikszay Szabóné, Reálgimnázium II. A. osztály tanulói, Emma Valhó, dr. szőrményi Béla, Bánszki Tamás, Mór Agoston, Both Márton, Panák Ferenc, Serly Gusztávné, Szepacher Ferenc, Hangyaszővetkezeti, Kralik János, Székely Adorján, dr. Szerdahelyi László, Zivuska testvérek, Kovács Vilmos, 8 P: Kotosz Rózi, 7 P: Kelemen Ernő, 6 P: Fodor Ferenc, Hollós Ferenc, 5 P: Vajnóczky Ferike, Németh Miklós, Kocsis János, Csuri Kálmán, Nuszbaum Jenő, MÁV (Ibus) Debrecen, Gál Samu, dr. Geszty József, Tolnai Alajos, Kiss Károlyné, özv. Jeney Albertné, Zelinka Ferencné, Zicher Jánosné, dr. Rassovszky Kálmán, N. N., vitéz Soltész Gyula és neje, Bihari Józsefné, Hercz Sámuel, Balla Lajos, Mátyás Antal, Mátyás József, Bódi Pál, özv. Parajdi Béláné, Varjas Lajos, Iglódi Kálmán, Piribauer Aranka, Huss Erzsébet, Vaszil Erzsébet, Moór Emilia, Sinka Etelka, Dusa Mici, Temesváry Gézné, Konez Sándor, Puskás Károly, Szabó Lajosné, Gebauer Károly és Társa, Dankó temetkezési vállalat, özv. Konez Gáborné, Kurtyán László, Horváth Elek, Radnóti Győző, Reményessé Ferenc, Fábrián Teréz, Révész Imre 4 P, Arnold György, Pázmándi József, Dékony Lászlóné, Szokol József, Tomkó Andor, özv. Parádi Béláné, dr. Gottenhuber Sándor, Molnár József, Pál István, Fodor Ferenc, Szegedi György, Véninger György, Póta Gyula, Kovács Sándor székesfehérvári utjáról, Major Mihály, dr. Gálbory Sámuel dr. Zempléni Vilmos, Kiss Józsefné, 3 P 30 fill. egy kedves nővér, 3 P: Somoskeőy Béla, Szojka Ödön, Péntes Géza, Erdélyi Károly, Fidrusz József, Bártfai Sándor, Mayer Róbert, Szentiványi Dezsőné, Csernus János, Lindenberger Gyula, Annaházy János, Szőke György, Ágoston Lőrinc, Forgách András, Kiss Károly, Kripló József, Ádám János, özv. Séllyei Józsefné, 2 P: Grillner Gyula, Babits György, Fülöp István, Pálfi B. I. lász, Auror Dezső, Kása Vincéné, Horthy Dezső, Kozák János, Hegyeri Zsigmond, Svets Magda, Molnár Márton, Volla Ferenc, Vass Sándor, Tarr Józsefné, Nagy János, Fekete László, Kontsek Géza, Benyáts Emil, Biró Józsefné, özv. Kereszi Albertné, Kerékgyártó Gyula, Bertalané, özv. Varga Antalné, Csékmány Béla, Ricki Erzsébet, Horváth Lajos, Csapos János Kupfer Jenő, dr. Félégházi Sándor, N. N., özv. Tarvay Béláné, Szombathy Gézné, Nagy János, Nemes Ede, Marschalkó József, Ligeti Györgyné, Lengyel Istvánné, vitéz Puskás Ferenc, Vagner Jánosné, Balogh Dezsőné, Fodor Ferenc, Zsurovits Ferenc, Almássy Lászlóné, vitéz Kanabé Dezső, Mészáros Sándor, Szent István Társulat, Gerő László, Bartos Gézné, Balogh József, Vadász László, Sziklai Rezső, Simon Ferenc, Barnagy György, Debreceni Üvegkereskedelmi RT., Boglyas Márton, dr. Fodor Lászlóné, Trapp Ferencné, Mogyoróssy Győzőné, Bartha István, Kiss Lajosné, Pálfi Józsefné, özv. Guthy Bálintné, Harkányi Ede, Siber Jakab, Dacó János, Szaphanak Lioótné, Szinál Károly, Juhász József, Radnai Pál, Kutsek Elemér, Rác Imre, Csiky Jolán, Levenesik Lajos, dr. Medvigy Mihályné, Géczy István, Papp Jenő, Bittner Kálmán, Jacina Mihály és neje, Meteor csillár RT., Magyar Ruháipar, Tüdőssy László, N. N., Magyar Lajosné, Szele Györgyné, Radó Dezső, Bánfalvy Kálmán, Orosz János, Lukács Győző, dr. Loessl János, 1 P 50 fill.:

Ujfalussy Magdolna és Malvin, Kruppa István, özv. Hornung Antalné, Sipos Izidor, Sándor Jenő, Sándor Jenőné,

1 P 40 fill.: Tóth Emilia, 1 P 20 fill.: N. N.

(Folytatása következik.)

Jelentés a népszövetségi magyar kölcsönről

A magyar kormány eleget tett ígéretének, állapította meg a jelentés

London, július 5. A népszövetségi kölcsönök londoni bizottsága közzétette második évi jelentését. Ennek több fejezete tárgyalja az 1924. évi magyar népszövetségi kölcsön helyzetét. Utal arra, hogy ez a kölcsön 142.2 millió font névértékben bocsátott ki és hogy annak jelenleg fennálló tőkehátraléka 10.4 millió font. Megállapítja, hogy a magyar kormány eddig mindazon ígéreteit, amelyeket a kölcsön szolgálatával kapcsolatban az elmúlt évek folyamán tett, sikerrel beváltotta. A jelentés ismerteti a bizottság irány-

elvét, amelyek közül kiemeli a következőket:

1. A népszövetségi kölcsönök végleges rendezése, vagyis akár a kamatlábnak, akár magának a tőkének a leszállítása ma még tulkorai volna és egyelőre célszerűbbek a rövidlejáratu rendezések. 2. Ha az adós nem tudná a kölcsönszolgálat egész összegét külföldi pénznemben átutalni, akkor legalább saját pénznemében helyezze letélbe még akkor is, ha azt költségvetési célokra azonnal újabb kölcsönveszi.

Láncra verte apját, hogy a vagyonához jusson

A miskolci kir. ügyészség a tiszkeszti csendőrség jelentése alapján megindította a bűnvádi eljárást Szepesi József tiszkeszti gazda s felesége ellen, akik lelketlen módon akarták ártalmatlanná tenni öreg édesatyjukat, — hogy hozzájussanak a vagyonhoz. — Összetörtén, magát alig vonszolva megjelent a csendőrségen id. Szepesi József gazda és előadta, hogy fia és menyje, június hó harmadikán lecipelték a kamarába, ott kerékkötő láncra összekötötték, a balkezét a jobb lábához, s jobbkezét a ballábjához láncolták. A 78 éves öreg gazdát így tartották összeláncolva egészen június hó 28-ig mikor a szomszédok szabadították ki. Köz-

ben a fiú és a feleség annyira összevissza verték az aggastyánt, hogy majd nem elpusztult.

A lelketlen gyermekek naponta egy darab kenyéret és egy korsó vizet adtak be atyjuknak, aki a silány táplálék a megláncolás és az ütlegetés következtében beteg lett. Ifj. Szepesi Józsefet és feleségét előállították a csendőrségre, ahol azzal védekeztek, hogy azért láncolták meg atyjukat, mert elmebeteg volt. Az orvosi vizsgálat azonban megállapította, hogy az öreg gazda épelméjű, a kiállott viszontagságok azonban annyira megviselték, hogy alig élhet még tovább néhány napnál.

Megszöktek a lovak, felakasztotta magát a béresfiú

Tarr Ferenc tizenkilenc éves álmosdi béresfiú az elmúlt napokban gazdája megbízásából annak lovait legelni vitte ki a határba. Míg a nagy melegben aludt, a lovak eltűntek a közeléből. Amikor felébredt, annyira megrémült attól a gondolatától, hogy az eltűnt lo-

vak miatt gazdája bántalmazni fogja, hogy az egyik árokparti akácfára felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt.

Mint ahogy bűncselekmény nem forgott fenn, a debreceni kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Egy berettyóujfalui kislány halálos szerencsétlensége

Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt a mult héten Berettyóujfaluban. Veres Erzsébet, Veres István földműves Wesselényi ucca 36. szám alatt lakó 19 hónapos leánya este 7 órakor testvéreivel kiment a lakásuk közelében levő ártézi kúthoz, amikor éppen a teheneiket hajtották hazafelé. Az egyik tehen megvadult és mielőtt a kislány testvérei észrevehették volna, nekieset szarvával a szerencsétlenség gyermeknek és fellakta. A kis Erzsébet egyetlen jajki-

álással

eszméletlenül terült el a földön.

Testvérei rémülten rohantak hozzá és hazavitték. Szülei azonnal orvost hívtak, de a kislány olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy mire az orvos megérkezett, meghalt.

A halálos baleset áldozatát nagy részvét mellett temették el Berettyóujfaluban.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy az 1934. évi 5600. sz. rendeletével a m. kir. minisztérium a gabonajegy intézményét 1934. július hó 1. napjától további rendelkezésig felfüggesztette. A felfüggesztés következtében a m. kir. pénzügyminiszter úr 1934. évi 98.600. számú rendeletével a gabonajegyek bevonása és a felhasználatlan gabonajegyek pénzre beváltása, valamint a termelők birtokában levő gabonajegyzelvények felhasználása tárgyában következőket rendelte el.

A malmok kivételével mindenki, aki

nek birtokában 1933. évi kibocsátású gabonalevél van, 1934. június 30. napjának leteltével a birtokában levő gabonalevelekről. — a gabonalevelek darabszámát és értékét cimletek szerinti részletezéssel feltüntető — jegyzéket köteles készíteni és a jegyzék kíséretében a gabonaleveleket az 1934. évi július 7. napjáig bezárólag a gabona tárolási helye szerint illetékes központi forgalmi adóhivatal malomosztályához beszolgáltatni tartozik. A malmok az 1934. június 30-án birtokukban levő gabonaleveleket a gabona és őrlemény készleteiknek megállapítása alkalmával tartoznak beszolgáltatni. Amennyiben a

gabonalevél beszolgáltatására kötelezett gabonának külföldre eladásával is foglalkozik s az 1934. június 30-ig külföldre igazoltan kiléptetett egyes gabonaszállítmány után a gabonajegy értékének megtérítését 1934. június 30. napjának leteltéig még nem kérte, ennek a gabonamennyiségnek megfelelő értékű gabonalevelet beszolgáltatni nem köteles. A jegyzékben azonban tartozik a visszatartott gabonalevelek értékét is megfelelő részletezéssel feltüntetni.

Az 1933. évi kibocsátású felhasználatlan gabonajegyek 1934. évi július 15-éig a m. kir. postahivataloknál pénzre beválthatók. Az olyan 1933. évi kibocsátású gabonajegy, melynek szelvénye a gabonalevéltől el van választva, csak akkor lehet pénzre beváltani, ha a gabonajegyzelvény száma a gabonalevél számával egyezik. 1934. július 15. után az 1933. évi kibocsátású gabonajegyek értéktelenné válnak és azok térítés nélkül fognak bevonni.

Az 1933. évi kibocsátású gabonajegy szelvényeit az arra jogosult termelő 1934. évi augusztus hó 15. napjáig köztartozásaik fizetésére felhasználhatják, illetve pénzre beválthatják. E határidőn túl a gabonajegyzelvények pénz gyanánt nem fogadhatók el.

Városi adóhivatal.

Koszorus leányok

Még élénk emlékezetében él Debrecen társadalmának az a nagyszabású, a társadalom minden rétegét megmozgató zászlóavatás ünnepség, melyet a mult év május havában a 967. számú „Révész Bálint” cserkészcsapat rendezett.

A cserkészet zászlaja alá tömörített különböző társadalmi állású emberek és családok egy testvérként fogtak kezét a csapat zászlaja alatt s mindenről megelégedkezve, testvéries szeretetben segítették a csapatot.

Az a nagy szeretet, mely akkor mondhatni máról holnapra az emberek lelkében fellángolt, készítette a csapat vezetését arra, hogy pártfogóinak egy kellemes és szép napot szerezzen s a jóéret ügy fizessen vissza, ahogy teheti.

Eppen ezért általunk felkéri a csapat parancsnoksága mindazon koszorusleányokat és hozzátartozókat, akik tavaly a zászlóavatási ünnepélyükön részt vettek, hogy most is teljes számban jelenjenek meg, hogy ez a nap ismét egy kedves és felejthetetlen szép nap legyen s az a szerető megértés, — mely eddig érezhető volt, ezután még jobban elmélyüljön, hogy ne csak a cserkészek örüljenek annak, hanem a napfényt adó, önzetlen barátai is.

Ajánlatos, hogy szombaton délutánig lehetőség szerint, mindenki váltsa meg a jegyét, mivel előreláthatólag olyan nagy lesz az érdeklődés, hogy a később jelentkezők számára a parancsnokság a legjobb akarrattal sem fog tudni helyet biztosítani.

Jegyek a Rózsa uccai Hangya fogyasztóegylet üzemében válthatók, olyan minimális árrért, amely lehetővé teszi, hogy a családok teljes számmal vegyenek részt. Belépőjegy 20—30 fillér. — Ebédjegy 80 fillér, szalonnasütés 50 f. Kombinált jegy, melyben minden benne foglaltatik 1.20, gyerekeknek 60 f. Büffé, fonatos, zene, tombola és sok más érdekesség lesz. Este külön vilamos ford a vendégek rendelkezésére állani. Az ünnepély nyolcadikán, vasárnap lesz a klinika végétől, a pallag uton, cserkészek fogják az utat mutatni, mely a kirándulás helyére vezet a résztvevőket.

X Ön is szeretli, ha olcsó áron, elsőrendű munkát kap. Készíttesse felvételeit Lienernél, Csapó ucca 1 szám alatt.

A faárak újabb megállapítása a városi közgyűlés előtt

Kényszerítő körülmények készítik a várost a faárak kisebbmértvű fel-emelésére. — A többségi párt állásfoglalásával szemben az előadói javaslatot fogadta el a közgyűlés. — Vásáry polgármester szociális érdeklődését indítványt tett arra az esetre, ha a javaslatot elvetették volna.

Heves vitára adott alkalmat a tegnapi városi közgyűlésen a városi faárak újabb megállapítása. Elháríthatatlan kényszerítő körülmények folytán volt kénytelen a város új árakat megállapítani, ami ellen a többségi párt állást foglalt és több szónoka szólalt fel az emelés ellen. Vásáry polgármester igen érdekes és szinte újszerű indítványt tett arra az esetre, ha a közgyűlés nem járult volna hozzá az új árakhoz. Azt javasolta, hogy arról történiék gondoskodás, hogy az olcsó áru városi fa tényleg a kisemberek kezébe kerüljön, amire nézve megoldási mód az lenne, hogy csak olyanok vehessenek városi fát, kik jövedelmi és vagyonadóval nem bírnak, tehát magyantalán és kis jövedelmű emberek.

A hosszú vita vége az lett, hogy a közgyűlés többsége

Tervey Tamásnak indítványával szemben az előadói javaslatot fogadta el.

A közgyűlés eme részéről tudósításunk a következő:

Nagy zajban ismertette **Veress Géza** a városi faárak emelésére vonatkozó javaslatot, melyhez **Tervey Tamás** szót hozzá. Ellenzi az áremelést.

Benkő Géza: A város köteles a jó gazda gondosságával ügyelni, hogy a birtokai minél jobban jövedelmezzen. Adjának ingyen rőzsét a legszegényebb embereknek, ha szociális politikát akarnak követni.

Várjassy Imre ellenzi az áremelést.

Mester Lajos napirendről levéti javaslatot tesz, az árak maradjanak a régiek.

Pányóki Lajos nem fogadja el az áremelést.

Dr. Vásáry István polgármester: Hagyom magam kapacitálni és elfogadom a bizottsági tag urak egy részének az állásponjtját, ha az a célunk, hogy a szegény embereken kell segíteni.

Necsak beszéljünk, hogy akarunk rajtuk segíteni és aztán lehetetlen tenni, hogy segítsük rajtuk. A tetteink egyezzenek a beszédeinkkel.

Méltóztassék kimondani, hogy azt a husz-huszonöt ezer ürméter fát, amely a város egész tüzfűszükségletének nem teszi ki több mint husz százalékát és minthogy az elmúlt tél során a város lakosságának 12 százalékát tette ki az a réteg, amely nem tudott a saját erejéből megélni, hanem rá volt utolva a többi megélhetésére,

ezek számára biztosítsák ez a famennyiség és méltóztassék kimondani, hogy ebből az olcsó tüzfűből nem vásárolhat csak az, aki jövedelem és vagyonadóval megterhelhetővé várt.

(Helyeslés.) Ha a város közönségének nyolcvan százaléka kénytelen magasabb áron vásárolni a fát, akkor legyen kénytelen az a husz százalék is, amely abban a helyzetben van, hogy mindjárt a holnapi napon ezt az olcsó fát feladja vásárolni.

Vagy méltóztassék azon módszer szerinti engedélyeztetni a tüzfű árúsitását, mint eddig történt és most felemleni az árakat, amelyek még mindig a kereskedelmi árak alatt lesznek, vagy pedig méltóztassék elfogadni azt a javaslatot, hogy tüzfűt olyan egység, aki vagyon és jövedelemadóval nem megterhelhető, ne vehessen.

Dr. Hódy Béla: A faárak megállapí-

tásából nem lehet politikát csinálni. Itt az észak és kereskedelmi szempontoknak kell döntenie. A fa ára mindig olyan módon mozogjon, hogy 10—12 százalékkal legyen olcsóbb, mint a kereskedelmi ár, ennek betartására adjon a közgyűlés utasítást.

Csomor Gyula: Furjunk gázkutakat és akkor az oláhok besavanyíthatják a fájukat.

Králl János erdőigazgató: Ha a város nem fogadja el az árra vonatkozólag az erdőkezelő gondnokság javaslatát, akkor kénytelenek vagyunk a földművelésügyi miniszterhez fordulni, hogy kérje a belügyminisztert, állapítsa meg a megfelelő faárakat.

Gombosi Zoltán: Nem vagyunk az erdőben! (Derűltség.)

Králl János adatokat olvas fel arról, hogy az utóbbi hetekben júniusban a fakereskedők felvásárolták a fát a várostól. Árnyellálási célból az előadói javaslat elfogadását kéri.

Rásó Sándor még soha nem vett városi fát. Az áremeléshez nem járul hozzá. Napirendről való levételt javasol.

Balogh István: Ha nem emelik fel az árakat, akkor a fakereskedők megveszik a fát. Közérdekből a polgármester állásponjtját fogadja el.

Cselegyedi András: A polgármester azt mondja, hogy segítsünk a szegényeken. Nem kellett volna egy uccát parkirozni. (Nagy zaj! Inségmunkában csinálták.)

Vásáry polgármester: Munkát ad-tunk azáltal is.

Zöld Aladár a fakartell hatásától beszél. Peste megbüntettek egy kereskedőt, mert olcsóbban adta a tejet, mint a kartell. Majd a város is így jár. A polgármester javaslatát fogadja el, hogy vagyonos emberek ne vehessenek városi olcsó fát.

Deák György után **Nagy Lajos** kijelenti, hogy a szegény ember kilónként veszi a fát a boltból, vagy tuskót vesz. Kéri a polgármestert, költessen 20—25 kilós csomót, amit a szegény emberek vehessenek meg olcsón a kereskedőtől. Így segítsenek a szegényeken.

A főispán szavazásra tette fel a kérdést és a közgyűlés többsége az előadói javaslatot fogadta el.

A főispán ezután az ülést berekesztette és folytatását pénteken délután négy órára tűzte ki.

AZ ELŐADÓI JAVASLAT, A KÖZGYŰLÉS ELŐTT

Dr. Veress Géza tanácsnok a közgyűlésen részletesen ismertette a javaslatot, utalt arra, hogy a városi fakészlet rendkívül megfogyott, már a fakereskedők is kezdték vásárolni. Javaslatot tett a faárak mérsékelt emelésére, némelyik fajtának az árak leszállítására a következőképpen. (Zárójelben adjuk a régi, illetőleg a mostani árakat):

Hasábos tüzfű ürméterenként (11.50) 13 P, aprított tüzfű métermázsánként (3) 3.30 P, hulladékfa (2.50) 2.60 P, kemény dörög ürmétere (10) 11 P, kemény botfa ürmétere (7.50) 8 P, puha hasáb (7.50) 8.50 P, puha dörög (7.50) 7.50 P, tuskó 7.50 P, csomós gömbfa (22) 24 P, csomós gömbfa 2 és fél méteres (30) 32 P, csomós gömbfa 3 méteres (36) 38 P, csomós gömbfa 4 méteres (48) 50 P. Rönkfa 8—15 cm. (32) 33 P, rönkfa 15—25 cm. (27) 28 P, rönkfa 26—35 cm. (30) 31 P, 36—45 cm. (33) 34 P, rönkfa 46—55 cm. leszállítás (41) 40 P, rönkfa 56 cm-től

felé leszállítás (55) 50 P. Puha rönkfa 15—20 cm. 16 P, puha rönkfa 25—30 cm. (40) 24 P. Kisméretű kemény fagerendák, pallók (60) 100 P, kisméretű keményfagerendák, pallók (70) 130 P.

Előadta dr. Veress Géza ezek után, hogy a városnak 28.000 hold erdeje van és ez mindössze 110.000 pengőt hoz tisztán, tehát egy-egy hold alig jövedelmez 4 pengőt, holott többet kell érnie a földnek az erdőállománnyal együtt, mint a csupasz föld. A fa árának megállapítását a fa kelendősége és a házipénztár helyzete befolyásolja. Amikor szükségesnek mutatkozott, a polgármester leszállította a fa árát, majd később bujából felemelte. Most a fakereskedelmi árak jóval magasabbak, mint a városi fa árai.

A városi fakészletek a lakosság szükségletének csak a negyedrészt képesek kielégíteni, azt a humánus célt tehát, hogy a városi fa a piaci faárakra hatást gyakoroljon, csak részben érhetik el, mert a teljes szükségletet nem tudják kielégíteni. Most csak azok kapnak olcsóbban a fát, akik rendelkeznek annyi készpénzzel, hogy most be tudják szerezni a szükségletüket. A szegényebb emberek, akik majd a télen kénytelenek az akkor szükséges fát megvásárolni, a magasabb kereskedelmi árat kell, hogy megfizessék. Ha most emel a város, akkor ezzel megakadályozza,

MEGHALT SZOMBATHY-SZABÓ ISTVÁN, A LUGOSI REFORMÁTUS KÖLTŐ-PAP

Szombathy-Szabó István református lelkész, a lugosi költőpap egy budapesti szanatóriumban 46 éves korában elhunyt. Szombathy-Szabó István Erdélyben közszerepetben állt, nagy munkát fejtett ki a magyarság érdekében és egyik legjelentesebb tagja volt az Erdélyi Heli-konnak. Debrecenben már diákkorában feltűnt költő iktetésével. Munkatársa volt több helybeli lapnak, majd amikor Erdélybe került, felvette az irodalmi kapcsolatot az ottani lapokkal is. Egy irrandta verse miatt az oláhok részéről nagy meghurcoltatásban és üldözötésben volt része. Szombathy-Szabó István 1923-ban, a kolozsvári irodalmi olimpián megkapta a költészeti díjat. Tagja volt több irodalmi egyesületnek, így többek között a Kemény Zsigmond Társaságnak, valamint a debreceni Arany János Társaságnak is. Nagyon sok verskötet és tanulmány jelent meg tőle így *A halál parkjában*, *Életem*, *Szomorú füzek* alatt. *Pirkadatok* című kötetek. Régi japán költők (műfordítások) és nagyon sok ekle az erdélyi lapokban. Temetése Budapesten volt csütörtökön délután a Farkasrét-temetőben.

Könyv

Mussolini:

A FASIZMUS ALAPELVEI.

Fordította Csobán Endre. A Monti Kör kiadása.

A Monti Kör kiadásában megjelent Mussolininek az a kis munkája, amely először foglalja össze egységesen a fasizmus legfontosabb gondolatait. A Monti Kör vállalkozásának az értékét az adja meg, hogy eddig még nem jelent meg magyar nyelven olyan könyv, amely a fasizmus elméletét tárgyalta volna. A magyar közönség most Mussolini fogalmazásában olvashatja, hogy ma a fasizmus.

Maga a munka két részre oszlik. Az első rész filozófiai, szociológiai és politikai alapon tárgyalja a fasizmus alapvető eszméit. A második rész főképpen a fasizma politikai és társadalmi rend vezető gondolatait ismerteti. Külön harmadik részül csatlakoznak ehhez a két részhez azok a jegyzetek, amelyeket Mussolini a tanulmány első részéhez írt. Ez a huszonkét jegyzet a maga meglepően változatos témáival

hogy a jobb vagyoni helyzetben levők méltánytalan előnyöket szerezzenek. Nincs is okuk, hogy most fát szerezzenek be és így a szegényebb emberek is később olcsóbb fához jutnak. A házipénztárnak is feltétlen szükséges van a több mint 30.000 pengő többletbevétele. Azt lehetetlen megoldani, hogy a fakereskedők ne vásárolják fel olcsó áron a város fáját, amelyet aztán drágább áron tovább adnak. A fakereskedelmi faárak 53—58.60 és 65.60 pengő körül járnak. A városi faárak tehát mindig mérséklőleg hatnak.

A fenti előadói javaslatot a közgyűlés határozatával ellentétben a közgyűlés elfogadta.

A MOZIK VIGALMIADÓJÁNAK ÁTALÁNYOZÁSA

A tegnapi városi közgyűlésen dr. Balla Bertalan tett javaslatot a mozik vigalmiadójának átalányban való fizetésére. Az összes mozik évi 42.000 pengőt fizetnének, mégpedig a Vigmozi 7400, az Uránia 7500, az Apolló 4300, a Meteor 1800 pengőt erre a félévre. Az átalányt havi részletekben előre fizetik. 2000 pengőt ebből a bevételből már most kijelölnek a munkaképtelen és nem foglalkoztatható inszések felsegítésére a tél folyamán.

A közgyűlés a javaslatot elfogadta és jóváhagyás végett felterjeszti.

maga is érdekes olvasmány.

A munka bővebb ismertetésére most nem térünk ki, csak annyit említnék meg, hogy a fasizmusnak Mussolini által fogalmazott elmélete főként a történelmi materializmus gondolataival vitázik. Nem mondhatjuk egészen, hogy a fasizmus filozófiája éppen ellentéte a történelmi materializmusnak, de annyi bizonyos, hogy annak minden fontosabb gondolatával a legélesebben helyezkedik szembe. Igen érdekesek a fasizmusnak az emberi étellel, a szabadsággal, az állammal, a vallással, az egyénnel, stb. szemben elfoglalt nézőpontjai. Annyi bizonyos, hogy a fasizmusról egészen új képet fog szerezni az, aki a munkát figyelmesen átolvasta.

A fordításhoz Colonna herceg, budapesti olasz követ írt olasz és magyar nyelvű előszót, amelyben üdvözli a Monti Kört ezért a kedvezményezésért, ami a magyar-olasz barátságának mindezenesetre hasznára fog válni.

A könyv a Monti Kör kiadásában, mint a Monti Könyvtár első száma jelent meg. A fordító, aki egyúttal a Monti Kör elnöke is a maga megjegyzései között jelzi, hogy a megkezdett könyvtárat a Monti Kör folytatni kívánja. A könyvet a Monti Kör dr. Bertók Lajos helybeli könyvkereskedőnek adta bizományba. Azonban minden könyvkereskedésben kapható. Ára egy pengő.

A VIDÉKI TÁRSADALOM IDEGENFORGALMI MEGSZERVEZÉSE.

A kereskedelmi miniszterium idegenforgalmi osztályában tizenhat vidéki város idegenforgalmi hivatalainak igazgatói üléseztek, hogy a vidéki városok idegenforgalmi központja kezdeményezésére a vidéki idegenforgalom problémáit megtárgyalják. A gyűlésen megalakították a vidéki városok idegenforgalmi vezetők testületét, amelyhez eddig 22 város csatlakozott. A gyűlés dr. Kuthy Sándor előadó javaslatára melegen üdvözölte a kereskedelmi miniszter s a miniszteriumot a vidéki idegenforgalom fellendítése körül elért eredményekért.

Többek felszólalása után elhatározták a vidéki társadalom idegenforgalmi megszervezését.

Időjárás

Közép-Európában javul az idő. A Kárpátok felett Lengyelországban még ma is esik az eső, azonban csökkenőben van és kelet felé közeledik. Hazánkban az északi szeleken még az éjszaka folyamán helyenként esett. Tiszafüred 0.3, Tokaj 7, Debrecenben zivatar volt ma délután 0.2 mm. Az elmúlt éjszaka igen hűvös volt, a minimum 10 fok alá süllyedt. A déli órákban a hőmérséklet emelkedett, a legmagasabb értéke ma Debrecenben 23 fok, 5-én este a hőmérséklet 17 fok C. A tengerszintre átszámított légnyomás 760 mm. alig változó irányzat.

IDŐJÓSLÁS: Gyenge északi szél, időző felhőzet, hőemelkedés.

— **Dr Preineszberger Jenő vizsgálóbíró** elnö helyettesítél **dr Kesserű Lajos** törvényszéki elnököt. A debreceni törvényszék elnöke dr Kesserű Lajos kúriai bíró, július hó 9-én veszi ki szabadságát. Távolléte alatt szept. hó 9-ig Preineszberger Jenő vizsgálóbíró elnök fogja helyettesíteni, aki egyben vezeti a vizsgálóbírószéket és a szüneti tanácsban is elnököl.

— **Hol nem lesz víz pénteken éjjel?** Értésítjük vízfogyasztó közönségünket, hogy a vízhálózatunkon eszközölnél munkálatok miatt, folyó hó hatodikán, pénteken éjjel 11 órától, hajnali 3 óráig a következő helyeken nem lesz vízszolgáltatás: Piac ucca páros oldalán, Kossuth, Szent Anna, Deák Ferenc, Bádagos, Róza, Dégenfeld-tér — Sas, Burgondia, Ótalmom, Domb, Monti, Kigyó, Lorántffy, Pacsirta, Csillag, Beresényi, Rakovszky, Batthyányi, Nap Kandia, Baross, Zöldfa, Hajnal, Baranyi, Bocskai-tér, Attila-tér, Vigkedvő Timár, Teleki, Wessellényi, Tompa M., Irinyi, Varga, Verbőczy és az ezeket összekötő mellék utcákon. Debrecen sz. kir. város Világítási Vállalata.

— **X Strandolajat, az összes napvédő krémeket, legjobb minőségű kölnivizet és pudert, Központi drogériában** vegyen, városháza épület.

— **Dr Farkas Pál külföldi tanulmányútról** megérkezett s. lelkesünk ma délután hat órakor tarti a Kálviniák Templomegyesülete által rendezett hitvédelmi szakosztályi gyűlésen előadást, a modern angol vallásos életéről. Az előadás hat órakor veszi kezdetét az egyház tanácsstermében, Kálvintér 17. A belépés díjtalan. A vezetőség kéri minden református ember szíves érdeklődését.

— **A gyógyszerterén** kétségtelenül a legfontosabb találmányok egyike az Aspirin-tabletta, elismert és bevált szer minden meghűléses betegségnél, influenza, rheumánál, spanyolnáthánál stb. Minthogy sok hamisítvány létezik, jól jegyezzük meg magunknak, hogy az eredeti tabletták „Aspirin 0.5” felirattal vannak ellátva és csak az eredeti „Bayer” csomagolásban, (a zöld szalaggal) kerülnek forgalomba.

— **X Japán rádió Debrecenben** nincs, de olcsóságáról meggyőződhet Mayer Emil okl. gépészmérnökknél. — **Gvári kőszöke** bizományi raktára. Javítások, alkatrészek legolcsóbban. Villany-szerelés szakszereiben. Burgondia ucca 15. sz. Telef. 15-79.

— **Értesítés.** Ezuton értesítem öreg íparos kartársaimat, azon hozzám intézett kérdésekre vonatkozólag, hogy mikor lesz a kitüntetési aktsa azoknak az önálló iparosoknak, akik iparukat több mint negyven éve megszakítás nélkül üzik? Az érdekelteket annak idején az iparügyi elnöksége fogja posta útján a meghívásról értesíteni.

Zálogba tette a javításra átvett írógépet és a pénzt elkártyázta

A törvényszék csalásért 2 hónapi fogházra ítélte Róna Sándor műszerész segédét.

Néhány nappal ezelőtt Grósz Jenő Piac ucca 51. sz. a. kereskedő meg akarta javíttatni az írógépiét. A gépet azonban nem adta ki, hanem azt mondta Róna (Rottmann) Sándor 27 éves műszerésznek, hogy ott az üzletben végezze el a szükséges javítást. Julius 2-án délután 2 óra tájban Róna egy fiút küldött az üzletbe azzal, hogy adják ki javításra az írógépet. Miután Grósz nem volt az üzletben, gyanútlanul kiszolgáltatták az írógépet, melyet Róna egy fél óra múlva betett a zálogházba s az érte kapott 25 pengőt aznap este elkártyázta. A becsapott kereskedő természetesen nem hagyta annyiban a dolgot és feljelentette a szélhámos műszerészegédet, aki ellen egyebként két hasonló ügyben folyik az eljárás. Róna volt ugyanis az, aki dr Kreiker Aladár egyetemi tanárt és Bory Jenőt is megkárosította.

A rendőrség szerdán őrizetbe vette Róna Sándort és kihallgatása után átkísérte az ügyészségre.

A gyorsított eljárás alapján esztörtökön már felelősségre is vonták

x Orvosi hír. Dr Szent-Királyi István OTI orvos, rendelőjét Szent Anna ucca 66. szám alól, Miklós ucca 4. szám alá helyezte át. Rendel délelőtt 8—10 óráig és délután 2—4 óráig.

— **A MANSZ által rendezett gyermeknyaralattási akció céljaira** eddig az alábbiak adakoztak: MANSZ vasutas csoport 50 pengő, MANSZ postás csoport 45 P, MANSZ központi leánykör 30 P, Szent Erzsébet Nőegylet 60 P, Debreceni Jótékony Nőegylet 50 P, Vidoni Testvérek és Társuk, szalámgyár 15 kg elsőrendű szalámi, Böde Gyula húspari üzeme 10 kg zsirszalonna, Király István 10 kg szilvaíz, élelmiszer Horváth Gábor 2 kg sósszalonna, Kontsek Géza KRT. 5 kg akácmező, Szilágyi József fél kg sósszalonna, Pávay Ferenc 2 kg sósszalonna, Imre János 1 kg sósszalonna, Bikfalvy A. 1 kg paprikás-szalonna, dr Gergely Jenő 50 P, Steinfeld István 100 P, Welsh angol tanár 10 P, Sándor Ármán ékszerész 10 Rotary Club Debrecen 60 pengőt.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban.** Szombatköszöntő ima pénteken este fele, fél 8 órakor, Szombaton reggel 7 órakor, s délelőtt féltizenegy órakor, újhirdetés és hitközlés. Délután félhat órakor, Szombat kimenetel nyolc óra húsz perckor. — **A Kápolnás uccai templomban** szombaton reggel egy-egyvednyolc órakor, délután öt órakor bibliai magyarázat. Egyebként pedig, mint a Deák Ferenc uccai templomban Hétköznapokon mindkét templomban reggel félhat és este nyolc órakor. Elnökség.

— **Izraelita istentiszteletek az orth. izr. templomban.** Pénteken este 7.22 órakor, Szombaton reggel 7.50, szombaton délután 5.30 órakor, Szombat kezdete pénteken délután 7.12 órakor, szombat vége este 8.22 órakor.

— **A Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete,** folyó hó nyolcadikán, vasárnap családias kirándulást rendez a Nagyerdőre, melyre tagjait és kedves ismerőseit ezuton is szeretettel meghívja az elnökség. Gyülekezés reggel nyolc órakor, a nagyerdei villamos vég állomás várócsarnokában. Étkezés banyuból, italokról a rendezőség gondoskodik. Később jövők részére délelőtt 9 s 10 órakor, délután 2 órakor vezetőről gondoskodik.

— **Egy 14 éves leány öngyilkossága.** A téglási csendőrség jelentése szerint Nagykis Julánna 14 éves oltáni kisleány öngyilkossági szándékból marólingot ivott. Az orvosi segítség későn érkezett, az életunt kisleány meghalt. Mivel a hűségképmény nem forog fenn, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Róna Sándort, aki ellen dr Bényey Zoltán ügyész család miatt emelt vádat. Az ügyet Fülöp Károly törvényszéki bíró tárgyalta, akinek kérdésére Róna azt hajtogatta, hogy ő nem tehet semmiről, neki már ez a sorsa. Egyebként bevallotta, hogy a zálogcédulát is eladta 7 pengőért, de amikor a detektívek elfogták, ebből a pénzből 4 pengőt megtaláltak nála.

— **Ha Grósz ur várt volna egy kicsit, akkor visszaadtam volna az író gépet — magyarázta halk hangon.** — Hiszen egy kéznomással meg tudtam volna javítani a gépet.

— **Ha ilyen könnyen meg lehetett volna javítani, akkor miért vitette el az üzletből — kérdezte Fülöp bíró.**

— **Hogy többet kérhessek érte, — hangzott az őszinte válasz. — Ez tetszik tudni, üzleti fogás, mindenki így tesz.**

Dr Bényey Zoltán ügyész vádbeszéde után a törvényszék Róna Sándort család vétségében mondotta ki bűnösnek s ezért őt 2 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

x FELVÉTELEK, Ltenernél, Csapó ucca 1. szám. — FOTOCIKKÉK Ltenernél, Csapó ucca 1. szám.

— **Amikor az ágyból is kilopják a pénzt.** Jámbor Teréz, Boesky-téri lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes az ágyából kilopott 16 pengő 30 fillért. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen tolvaj kézrekerítésére.

— **Damasztárak, asztalcművek a jó minőség halárán belül minden árhoz, nagy választékban,** Kardos Lászlónál.

— **Az erdőkhöz és az erdők közelében tüzet rakni tilos.** A városi közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának, mint elsőfokú erdőrendészeti hatóságnak az 1879. XXXI. tc. 25 paragrafusának 3 pontja alapján kiadott 834—921. kb. számú véghatározata értelmében Debrecen sz. kir. város törvényhatósága egész területén az erdőkhöz tüzet rakni tilos. Az erdők közelében száz méter távolságon belül fekvő földeken és az erdők közé ékelte tisztásokon is csak az elsőfokú közigazgatási hatóság felhatalmazása alapján, a kezelő m. kir. erdőhivatal előzetesen megadott írásbeli engedélyre mellett szabad. Aki ez ellen vét, erdei kihágást és amennyiben a szabályellenes eljárásból tüzvész származott, vétséget követ el és az 1879. 31. tc. 109 és 112 paragrafusai szerint büntetelék. A tüzesetek megelőzése érdekében köteles az erdészeti személyzet az idézett törvény 114 paragrafusa értelmében minden idegent, akit a kijelölt turista erdei és közutakon kívül találnak, az erdőből kiutasítani és az ellenszegülőket szemben az idézett törvényszakasz 8 bekezdése szerint eljárni. Báró Vay László főispán.

— **Az elrepült kanári gazdája jelentkezett.** Lapunkban hírt adtunk arról, hogy a napokban a törvényszék épületének egyik nyitott ablakán kanári madár repült be dr Demjánovich Miklós törvényszéki tanácselnök szobájába és ott egészen otthonosan röpdösött bútorról bútorra és vígan fütyörészett. A hirdetésnek nagyon megörvendett ma a kanári gazdája, Nagy Imre órásmester, akinek a Hunyadi ucca 15. sz. alatti üzlethelyiségéből, a felső szelelőn át tünt el a kis kanári madár, nagy bánattal az egész családnak. Sietett is át a törvényszék épületébe a frontharcos órásmester a kalitkával együtt s mikor hozta ki a megkerült szökevényt, örvendezett az egész család. A szerencsésen megkerült kanári tulajdonos hálás köszönetét fejezte ki dr Demjánovich Miklós törvényszéki tanácselnöknek, hogy lapunk útján közölte vele az örvendő hírt és szállást adott a kis szökevénynek.

— **Makacs székrekedés, vastagbélkataris, gyomororvaj, puffadás, vértorlás, sárgaság, aranyeres csomók, csípőfájás** eseteiben a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser.

Gyászrovat

Kádár Józsefné szül. Molnár Erzsébet temetése szombaton délután öt órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből, a görög katolikus egyház szertartása szerint. — A temetést Fehértói temetkezési vállalata végzi.

Bácsi János temetését pénteken délután három órakor rendezi a Köztemetőben, Dankó temetkezési vállalat, — Kossuth ucca 3. szám.

Burkolják a hőforrás i zemi útját

Borsos József műszaki tanácsnok tett javaslatot a hőforrás üzemi útja kiépítésének vállalatba adására. Ajánlatot tettek: Szabó József 3.85 pengővel idomított kőburkolatra, Kiss László 4.10, Nagy István 4.20 és Bartha István 4.40 pengővel. A legolcsóbb ajánlatot javasolta, Szabó Józsefét, amit elfogadtak.

X Amatőr felvételeit a leggyorsabb a nagyerdei strand fotoműtermében dolgozzák ki.

— **Ujabb biciklilopás a Piac uccán.** Weisz Sándor, Busi ucca 21. sz. alatti kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a Piac u. 5. szám alól ellopta a biciklijét. Az ismeretlen kerékpártolvaj kézrekerítésére a nyomozás megindult.

— **Megloptak egy nevelőnt,** Hegedűs Teréz, Péterfia ucca 16. szám alatt lakó nevelő, jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta az arany nyakláncát, egy dublékereszttel. A nyaklánc értéke 25 pengő. A károsult feljelentésére a rendőrség a nyomozást megindította.

— **Változó az időjárás, ellopták az átmeneti kabátját.** Brunner Gyula főpincér a múltnap az egyik kávéházban szórakozott. Miután az időjárás bizonytalan volt, magával vitte átmeneti kabátját. Mikor később haza akart menni nagy meglepetéssel látta, hogy a kabátjának hűlt helye: valaki ellopta. Azonnal felment a rendőrségre, ahol panaszt tett az ismeretlen kabáttolvaj ellen. A nyomozás megindult.

— **Mikor a pénzt a költénysebben tartják.** Özv. Solymosi Lászlóné, Csokonai ucca 15. szám alatti lakos panasza szerint ismeretlen tettes kilopott a költénye zsebéből hat pengőt. A rendőrség keresi a tolvajt.

x Konez kelmefestő mélyen leszállyított árai: Gallér tisztítás 10 fillér h. 9 fillér. Öltöny tisztítás 5—6 P helyett 3—4 pengő. Nőruha tisztítás 4—6 pengő helyett 2—4 pengő. — **Felvételi helyek** Péterfia 30, Simonffy ucca 2. sz., Szent Anna ucca 2. szám

— **Színészno a strandon.** A divatot mindenkor az első vonalban álló színésznők diktálták. Ugyanez áll az idei strand divatra is, amelynek színeiben való gazdaságát és formai eleganciáját a legismertebb pesti színésznők mutatják be a Színházi Élet új számában, Angelo fotográfiákkal. Beszámoló a három balkezes magyar városi élményeiről. Hatvani Lili bárónő ezúttal magánlevelet intéz a közönséghez. Cikkkel szerepelnek Szép Ernő, Szomory Dezső, Farkas Imre, Bús-Fekete László. Az „Interurban” rovat Debrecen várossal is foglalkozik. Darabmelléklet a Budai Színház nagy sikerű onerettje a Tabáni orgonák. A Színházi Élet új száma 60 fillér. Előfizetési díj negyedévre 6.50 P. Kiadóhivatal Budapest, VII. Erzsébet körút 7. szám.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak, tehát főleg húsmérgezés, vagy pedig gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használatára rendkívül fontos segédeszköz.

**ANYAKÖNYVI
HIREK**

Születések: Katona Zoltán keresk. segéd, fiu; Zoltán Csige István gazdalkodó, fiu; István Krausz Jenő ügynök, leány; Vera; Szarvas András fm., leány; Zsuzsa; Sarkadi Lajos fm., leány; Katalin; Veres György tehenész, fiu; József; Arany András mezőőr, leány; Katalin; Papp István lámpagyújtó, leány; Magda; 2 halvaszületés és 3 törvénytelen újszülött.

Házasság: Kun Béla tüzerfőhadnagy—Major Gabriella.

Eljegyzések: Kerek Gyula festősegéd—Gyalai Erzsébet; vitész Holossy Lajos postadíjnok—Novák Gizella; Molnár Endre postaszolgá—Szilágyi Julia; Sipos Imre majoros Beke Eszter; G. Nagy Antal lakatos mester—Pécsi Irma; Kun László npsz.—Rusznák Eszter.

Halálozások: Pécsi József ref. 10 éves, Dézsi A. u. 11.; Bozókai András kath. 6 éves, Miklós u. 11.; Bácsi János ref. 48 éves, Csillag u. 91.; Zsupos Margit ref. 21 éves, Boldogfalva u. 26.; Pongor József ref. 65 éves, Hunyád u. 44.; Nagy Lajosné Kabai Julia ref. 46 éves, Bucsafalva; Oláh Lajos ref. 50 éves, Mikenéresi u. 3.; Kádár Józsefné Molnár Erzsébet g. kath. 41 éves, Hunyadi u. 5.

**A LUDOVIKA AKADÉMIA
MEGÜRESÉNTI
VÁROSI ALAPÍTVÁNYI HELY
BETÖLTÉSE**

A Ludovika Akadémián megüresedett egyik városi alapítványi helyére három pályázat érkezett és pedig Tasnádi Kardos Géza, Májerszky Marcell, Hatvani Barnabás. Pályázott még Bodó Sándor, de pályázata elkésett. Titkos szavazással döntött a tegnapi közgyűlés a pályázatok felett, a legtöbb szavazatot nyert ifjút első helyen ajánlja a város, a továbbiakat második helyen, Tasnádi Kardos Géza 53, Májerszky Marcell 56, Hatvani Barnabás 21 szavazatot kapott. Így Májerszkyt első helyen, Kardos Gézát második helyen ajánlja a közgyűlés.

**Az utlevélről szóló
rendelet módosítása**

A belügyminiszter az utlevélgyűről szóló rendeletének 29. szakaszát, 1934. évi július hó elsejével hatállyal a következőkben módosította.

Az utlevelek kiállításáért járó díjak a következőképpen állapítottak meg: Az 1. évre vagy ennél rövidebb időre szóló utlevélért 15 pengő kiállítási díj és ezenfelül 5 pengő bélyegilleték, összesen 20 pengő fizetendő. — Ha azonban a kérelmező a szokásos napszámot meg nem haladó keresetből él, vagy ha közszolgálatban levő alkalmazott, vagy nyugdíjas és ezeknek ellátást élvező hozzátartozója, úgy 3.50 pengő kiállítási díjat és ezenfelül ötven fillér bélyegilletéket, összesen 4 pengőt kell fizetni.

Ha az utlevél érvényessége egy éven túl terjed, annak háromszorosát kell fizetni. A bélyegilletékeket azonban ezekben az esetekben is csak egyszer kell leróni. Az egy utlevélbe bejegyzett utitársak után külön díjat, vagy illetéket nem kell fizetni. Az utlevél meghosszabbításáért ugyanolyan összeg fizetendő, mint a kiállításért. A bélyegilletéket azonban nem a csekkszámjára kell fizetni, hanem természetben kell leróni.

x Vásároljon, dolgoztasson Székely Magda nagyerdei strandmütermében.

SPORT

**Nemzetközi futballtornát tervez a Bocskai
augusztusban a Stadionban**

Megírtuk már, hogy a Bocskai körmérkőzést akar rendezni a stadionban. A Bocskai elnöksége a nagyszerű Bologna mérkőzés hatása alatt nagyszerű bombaprogramot állított össze azért az odaadó támogatásért, amelyet a debreceni közönség tanúsított a csapat iránt. Augusztus közepére tervezi a Bocskai sportszerűen gondolkodó elnöksége a körmérkőzés megrendezését. Arról van

szó ugyanis, hogy a szintén tragikusan kiesett Ambrosianát és annak a legyőzöttjét, a Kladnot, továbbá az egyik budapesti écsapatot, a Hungáriát vagy az Újpestet hozná a stadionba. Mindenesetre dicséretre méltó ez a terv és egészen bizonyos, hogy a közönség ezt az alléget fogja meghálálni, hogy rekordszámban fogja felkeresni a nagyerdei stadiont.

Miskolc-Debrecen vízipóló mérkőzés

A vasárnapi uszó verseny programja

A vasárnapi kerületi bajnoki versenyen kerül eldöntésre a Miskolc-Debrecen városok közötti barátságos vízipólómérkőzés.

A múltban Debrecen vízipólócsapata többiben is erősebbnek mutatkozott a miskolciaknál, ezalatt a két év alatt azonban, amióta a két város csapatainak nem volt alkalma erejüket összemérni, lényeges erőeltolódások mutatkoztak mindkét csapatban. Debrecen csapata játékerőben ma nem igen ulti meg azt a nivót, amit két év előtt fel tudott mutatni. Ennek egyik oka a vízipólóréningek hiánya volt, ugyanis csak pár hete kezdődtek meg ismét a rendszeres vízipólóréningek, úgyhogy a csapat, ha már együtt is van, azonban 1—2 poszton nem is a legjobb emberekkel kell kiállania. Három standard játékos teljesít jelenleg katonai szolgálatot, akiknek hiánya erősen érezhető, Orosz, Major I. és Major II., akik helyett most más embert kell beállítani s éppen ez a másik oka annak, amikor azt mondjuk, hogy a vasárnapi vízipólómérkőzésre Debrecen nem éppen a legjobb 7 emberével kénytelen kiállani.

Ennek ellenében a miskolci csapat lényegesen megerősödött, úgyhogy most egyenlő erők küzdelmé, de mindenesetre izgalmas és nagyon érdekes mérkőzésben lesz a közönségnek része.

A vízipólómérkőzés az uszósámok után kerül lejátszásra. A lezárt nevezések most már tiszta képét adják a vasárnapi bajnoki számok szép és nagy mezőnyeinak, amelynek részletes ismertetését holnapi számunkban közöljük.

Nagy érdeklődés mutatkozik az egyesületek körében az ifjúsági számokra, népes és jó mezőnyök fogják a bajnoki számokat kiegészíteni s ha a bajnoki számokban Debrecennek sok reménye nem migen lehet, valószínűleg az ifjúsági számok fognak Debrecennek sikeret hozni még a nagynevű egri és jászapáti versenyzőkkel szemben is.

A verseny igen olcsó helyáratok mellett tekinthető meg. Számozott fenntar-

tott ülőhely, amely a medence hűvös oldalán, a napsütésnek háttal lesz, 1 pengőbe kerül. Számozatlan ülőhely, amely a másik, napos oldalon lesz, 60 fillér, állóhely 30 fillér. Az állóhely a medence napon oldalán, a sekélyvízi résznel lesz elhelyezve. A versenyt rendező kerületi vezetőség a pontos és precíz lebonyolításra igen nagy súlyt helyez, nagyszámu rendezőgárda fog gondoskodni, hogy mindenki elfoglalhassa az őt illető helyet. Számozott fenntartott ülőhely csak mérsékelt számban kerül kibocsátásra s miután a verseny legjobban és legzavartalanabban teljenül onnan tekinthető meg, ajánlatos ezeknek az előre való biztosítása.

**MÁSODIK OSZTÁLYU DÖNTŐ
MÉRKŐZÉS**

Vasárnap délután félhatórai kezdettel a DVSC Diószegi uti pályáján kerül lejátszásra a II. osztályu döntő második fordulója a Karcagi MOVE és DMTE csapatai között. Az első forduló a Karcagi csapat nyerte 3:2 arányban igen sáros talajon. A DMTE csapata be akarja bizonyítani, hogy veresége nem reális s így igen szép és heves mérkőzést fog vivni Karcag csapatával az első helyért.

Előzőleg fél 4 órakor a DMTE kölyökcsoportja a Dohánygyár kölyökcsoportjával játszik barátságos mérkőzést, a rendező egyesület igen olcsó helyáratokat állapított meg, ülőhely 30 fillér, állóhely 20 fillér.

FELHÍVÁSOK

A DMTE összes játékosait értesítem, hogy a mai szakosztályi ülésre 8 órára pontosan jelenjenek meg az ügy fontosságára való tekintettel. Intéző.

A DKASE ma, pénteken rendezés tréninget, este 8 órakor az Utazók helyiségben szakosztályi ülést tart. Intéző.

x Fotocikkek LIENERNÉL, Csapó u. 1. szám. — FELVÉTELEK Lienernél, Csapó uca 1. szám.

Uradalmi muharmas
kapható minden mennyiségben
MEZŐGAZDÁK-PÁI
HUNYADI UTCA 13. SZÁM

**KÖZ-
GAZDASÁG**

TERMÉNYTÖZSDE

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Buza októberre 15.60—15.62, márciusra 16.63—15.65. Rozs októberre 9.23—9.25, márciusra 10.07—10.10. Tengeri júliusra 10.45—10.48, augusztusra 10.40—10.42.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Rozs 8.40—8.50, tak. árpa I. 10.75—11.00, tak. árpa (új) 10.25—10.50, zab I. 12.00—12.20, zab II. 11.80—12.00, tengeri tiszai 10.45—10.55, repce 23.00—12.75, mák (kék) 45—47.

**NYILT-
TER**

NYILATKOZAT.

A „Debreczeni Polgár” folyó évi júli. hó 4. és 5-iki számában „Rehák Tamás hajszája egy debreceni újságíró ellen” cím alatt megjelent közleményben foglalt hazug, a valósággal homlokegyenest ellenkező, tudatosan rágalmozó állítások miatt — sajtó útjání rágalmozás — címén való feljelentés megtételére egyidejűleg megbízást adtam ügyvédemnek és az ehhez szükséges felhatalmazást egyidejűleg megkértem. Debrecen, 1934. július hó 5.

Rehák Tamás
főzoltóparancsnok.

ÁRVERÉSI HIRDETME NY

Alulírott királyi közigyező közhírré teszem, hogy 1934. évi július hó 7-én délelőtt 11 órakor Debrecen, Hunyadi utca 13. sz. alatt egy Ford gyártmányu üzemmépes 4 üléses 12.6 lóerős 121.680.499. motorszámú, 14.680.499. alvázszámú használt személykocsit árvereztet el a Magyar Mezőgazdák Szövetkeze tisztántuli kirendeltsége, amely árverésnek a lefolyását én fogom tanúsítani. A kikiállítási ár 250 P. A gépkocsi az árvereztető helyiségben Hunyadi u. 13. szám alatt az árverést megelőzően is bármikor megtekinthető. Debrecen, 1934 július 2-án

Dr. Hadházy Zsigmond
kir. közigyező.

HIRDETME NY

A város tulajdonát képező köntös-gáti iskola mellett levő 9 kat. hold 79 négyszögöl területű, tócolaposi 15 kat. hold 98 négyszögöl területű, papzugi 19—22. számú 7 hold 10 négyszögöl területű parcella, Szabó István-féle halápi 6 hold 85 négyszögöl területű, Balogh Mihály ucai 7 hold 776 négyszögöl területű ingatlanok, a kincseshegyi tó és környéke, továbbá a Kincseshalom uca 5. sz. a. házas ingatlanokat árverés útján kívánom bérbeadni.

Az árverést folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor a gazdasági ügyosztálynál városháza főemelet 12. számú szobában fogom megtartani.

Az árverési feltételek ugyanott a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debrecen. 1934. évi július hó 5.

Palaármester.

Meghívót, műsort

ízlésesen, olcsón készít

lapunk nyomdája

József kir. herceg-ú. 1.

Bika-bérház.

Hirdetési ügyekben
TELEFONON 27-88.
szám
nyújt felvilágosítást.

APRÓHIRDETESEK

Hirdetési ügyekben
TELEFONON 27-88.
szám
nyújt felvilágosítást.

Az apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betűből álló, valamint levelezési, házassági, kereskedelmi, ipari apróhirdetések és a kezdőszavak díja kétszeresen számítatik. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők. A közlési díj vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott címek csupán kiadóhivatalunkban, Debrecen, József királyi herceg uca 1. szám (Bika-bérlház) tudhatók meg.

Levelezés

Kedden

délben Sas uccában látott fekete ruhás hölgyet kis barna bőrönddel, kéri szürkeruhás férfit, hogy ismerkedés lehetséges-e. Választ „Bányaainak” kiadóba kér. 1095

Margit-

szálloda (pensio) megnyitott a Halász-féle vendéglőben, (Margitfürdő mellett). Olesó, kényelmes szobák, bőszéges étkezés. Nyaralóknak, s üdülőknak, sportolóknak kedvezmény. Közel a gyógyfürdőkhöz. — Stadionhoz, villamos megállónál. Telefon sz. 10-24. 973 9. 31.

Mimike

fotószerűségeit mindenkor megbízható szaküzletben vásárolja, ezért ajánljuk Berzéki fotósüzletét, mert nemcsak az előnyös árakat élvezzi, hanem felvételei is biztosan sikerülnek. vv.

Iskolakönyveit már most beszerezheti, használt tankönyveket állandóan vesz és elad, féláron, Springer papír fotózlete, a fő uccán.

Alkalmazást keres

Szerényigén 11. éves t. n. k. növénlők iskolai szünidőre vállalná nagyobb gyermek gondozását vagy bármilyen megfelelő munkát, landija megkeresése végett. Cím a kiadóba: 223 vv

Jobb vidéki fiatal asszony szoptatós dadának elmenne. Cím a kiadóban 1072

Alkalmazást nyer

Fodrászegéd felvétetik, Nagyházy Lajos, Mester uca 3. 1104

Kifutó fiú felvétetik Kassai út 4., fűszerüzlet. 1111

Pékségbe kenyérkihordásban jártas fiút, saját géppel felveszek. Boldogfalva uca 17. 1112

Alkalmazást nyer

Mindenes bejárónő egésznapra felvétetik, Késes uca 8. 1110

Keresek fáhbadozó beteghez idősebb ápolónőt, megbízhatót, bizonyítványokkal, Szent Anna 23. sz., keresztülvétel. 1107

Kifutóleány

felvétetik, azonnalra — Meszena uca 26. szám, második ajtó. 1115

Kifutóleány felvétetik, Széchenyi u. 3. szám. 1119

Kereslet

Elveszett arany női karóra. Megtaláló jutalmat kap. Rothermere uca 46. 1102

Nádat, keresek megvételre. — Ajánlatokat a kiadóhivatal pénztárába kérem beadni. 1015 vv

Anyarozsol és körishogarat, szártott állapotban legmagasabb napiárban vesz. „Tisza” gyógyszerár. Debrecen, Magoss György tér 9. 1198 7. 15

Ajánlat

A szépség hatalom. Megszerezni és megtartani művészet, ezért forduljon bizalommal Földes vegyész, kozmetikai cikkek szaküzletéhez. Bika épület, Vigmozi bejárat. Fürdősapkák és strandolajok, nagyon olesón 143 7. 17.

Legszerényebb polgári árak mellett készítheti a legújabb divatrevü ruhamodelljeit, Bálint Margit divatteremben Péterfia uca 18 Nagyleányokat rövid idő alatt tanítok varrni 158 7. 10

Uj helyiségben Piskolty férfitársasága, Kálvin-tér 5. Kifogástalan munka, szolid árak. Alapítva 1918. évben. 140 7. 19

Budapesti műtömlő Bármilyen égés, szakadás, mely ebbe rész művésziessé beszívése, Kálvin-tér 5. Piskolty férfitársaságánál 140 7. 19

Tégla és tetőeszerp. kapható, új égetésű. Balogh és Vértessy téglagyárában. Megrendeléseket felvesz Stark és Kupferstein fatelep, — Wesselényi-tér. 123 7. 19

Csöplést vállalok, 8-as, fiatal, Hoffer húzatós gépre, vidéken is. Boeska-tér 7. szám. 1116

Fürdőkadak vendég- és nyugdígyak, tüzhelyek, üstök, üstbázak, gumicsövek. — Nagy vasüzletben. Csapókanyar. 955 7. 16

Csöplésre. Ia hazai darabos szén, legolcsóbban Vágó fatelep, Hid uca 12. sz., telefon: 21-31. 1023

Sirkő eladás a Debreceni Működgyárban, Fürdő uca 2 Margitfürdő mellett. Telefon: 10-93. Rendkívüli árleszállítás. 1094 vv. cs.

Többet ér a fehérneműje, kelenygyéje, ha azt Dózsáné, Kút uca 62. készíttette el. Kelengyét részletre is kifogástalanul, szolid árak mellett készíti. 1084 7. 20

10 dkg emmentáli 22 fillér, 10 dkg, teavaj 26 fillér, 3 dob, sardinia 1 pengő. Kapható Alpési sajtszarnok. Alföldi palota, 1477 7. 9

Élelmiszer, Ital

TEAVAJ, LIPTAI TURÓ, FRISS MINŐSÉGBEN KAPHATÓ PIAC UCA 38. ÉS HATVAN UCA 1. SZ. DEUTSCHEKNÁL. 1142 7. 5.

Friss, jó fejős fiatal tehenet keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 542 vv

Bóni szőlőtelep fajborai 48 filléért. Nap u. 10. 715. 8. 1.

Sajattermésű gyöngyösi fajbor 48 fillér. Péterfia 52. 716. 8. 1.

10 deka teavaj 24 fillér, 10 deka emmentáli sajt 20 fillér. Sajt és vaiház, Piac u. 17. szám. 1081 8. 5.

Üzlet, műhely, raktár, bérlés

Üzlethelyiség kirakattal, nagyforgalmú piacnál, Csapó u. 41. szám. Értekezhetni Szent Anna uca 7. 1106

Kiseb üzlethelyiséget élelmiszernak, üresen, azonnal kivennék. Nyugoti uca 24. üzlet. 1101

Bútor

Gyermekkoesit, csak a debreceni vasbútorgyár elismert és legjobb, legszebb gyártmányát vegyük. Beszerzhető közvetlen a gyártelepen és a városi mintakerakathban. Piac uca 70. 226 vv.

Bútor, legmodernebb, teljesen új háló és ebédlő szoba bútorok s egy Royal író gép eladók. Metgekintés és értekezés bármikor Székely József ny. főjegyzőnél, Hajdúszoboszlón. 1093

Eladó hálószoba, ebédlőasztal székkel, jégszekrény rézüst, üstházzal, képek Piac uca 61. harmadik emelet. 1090

Modern dió teleháló íróasztalok rőfősüzletberendezés, s hármias szekrény, konyhaszekrény, ágyak, nagy tükrök, mindenféle bútorok, eladók. Csapó uca 9. 1118

Nyaralás

Nyaralókat elfogadok hernádpárti faluba. Kényelmes szoba, teljes ellátás havi 65 pengőért, díjtalan fürdés. Közei kirándulóhely Lillafüred, Tapolcafürdő. Bővebb felvilágosítást Vén kert, Domokos Lajos u. 6. szám alatt. 1114

Oktatás

Német—francia nyelvtanítás, pótvizsgára előkészítés. Fordítás, levelezés, Várnay, Varga uca 40. Telefon: 11-56. szám. 537 vv.

Polgárista, javító vagy különbözeti vizsgára való előkészítést olesón vállal. Nagy Sándor, Homok uca 89 szám. A

Okleveles tanár javító, vagy magánvizsgára előkészít, Vízkezdő Mihály uca 14. 1098

Pótvizsgára, olesón előkészít, modern s klasszikus nyelvtanítás. Középszkolai tanár, Péterfia 30. 1094

Kiadó lakás egy szobás

Kiadó egy szoba, kis előszoba, konyha, spájzos lakás. V. z. villany van. Sarok u. 12 szám. A.

Egy szoba, konyha, spájz, újra festve, fiatal párnak, aug. elsejére kiadó, Vitárius keztyűsnél. 1017

Kiadó lakás két szobás

Kétszobás kisebb egyszobás, modernebb lakás augusztusra. Parkírozott esen des udvar. Lorántffy u. 13. szám. 1105

Magános udvar, két szoba, minden mellékkeliséggel kiadó. Könyök uca 11. 1105

Kiadó két szoba, konyha, előszoba, mellékkeliségekkel, azonnal, Kőlesev u. 8. szám. 1113

Bakóczy László

ingatlanforgalmi irodája, Piac u. 40.

Köztszítviselők és bármilyen fix fizetések, mielőtt házat vennének feltétlenül nézzék meg az Apaffy uca 113. sz. adómentes, kétszobás, előszobás, fürdőszobás, konyhás, spájzos, verandás villaszerű épületet.

villamos megállónál, s összes közművekkel, — egyezeröttszáz pengővel átvehető. 7400
Ugyancsak hihetetlen alkalmi vétel a Homok uca 124. háromlakásos családlház, fele összeggel átvehető 3200

Augusztus 1-ére két szoba, konyha, s spájz, csöndes udvar, Bercesényi uca 40. 1114

Kiadó lakás három szobás

Kiadó Piac 77. 3 szobás lakások augusztusra és novemberre. — 2 szobás mosdófülkével irodának vagy rendelőknek, ucaai üzlethelyiség augusztusra és udvari üzlethelyiség. 907

Olesón kiadó uca 3 szép szoba, nagy előszoba, fürdőszoba, pince konyhával, József kir. herceg uca 50. 659

Augusztusra 3 szobás, parkettes tiszta lakás, központon kiadó, Bathányi uca 14 szám alatt. 1019

Kiadó lakás négy szobás

Novemberre kiadó szép hatszobás keresztülvételei lakás kerttel, mellékkeliségekkel két családnak is. Konez, Péterfia 30. 913—VIII. 1-ig

Kétmalom uca 9. szám: alatt, magános családlház bérbeadó, négy szoba, mellékkeliségekkel. Értekezni lehet Piac uca 76. ügyvédi irodában. vv.

Lakást keres

Keresek augusztus elsejére 1—2 szobás kertes lakást, — „Tisztviselő” jellegre. 1043 vv

Egyszerű, szobás, konyhás lakást keresek, Piac uca környékén, „Pontos” fizető jellegre a kiadóba. 1. I.

Autó, motor kerékpár

Metalko 41. könnyű benzin 54 f. Padlóalaj kilója 48. — Speciális autó és motor kerékpárolajok, valamint felszerelési cikkek legjutányosabban beszerezhetők Emerich László szaküzletében, Debrecen (Halköz.) Az angol Dunlop pneumatik lerakata. — Telefon: 16—09. sz. 680, 8. 1.

Bútorozott szoba

Különbejárattú csinosan bútorozott szoba, azonnalra is kiadó. Verbóczy uca 14. 1099

Különbejárattú jól bútorozott szoba kiadó, Széchenyi uca 15. emelet. 1109

Ingóság eladás

Alighasznált szép 35-ös női fekete félcipő, szürket díszítéssel, jutányos áron eladó. Megtekinthető a kiadóhivatalban. 1629 vv

Ingóságvétel

Használt irógépet, olesó áron keresek, Lugossy detektív, rendőrségi palota. A.

Veszek régi levelezést, bélyegeket, gyűjteményeket, a legmagasabb áron. Erdéklődni Csokonai könyvkereskedés, Szent Anna uca 1 szám. 1000

Veszek jókarban levő puld és tizedes mérleget, súlyokkal, hitelesítve, Török Bálint uca 15. 1100

Eladó ház

Részletre házakat, Nap 23. Percecs 13, Maróthy 24. Kevés előleggel. 1059

Földbérlet

Cucán, 32 holdas tanyásföld bérbeadó Budai Ézsaiás uca 61. nívó, Tarr u. 3. szám. 1058

Eladó állatok

Eladó Tanító uca 6. sz. alatt két darab egy éves koca keresztzetett, az egyik hasas. 1014

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
—
A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.